

DOMOVINA

Uredništvo je v Schillerjevi cesti št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja dvakrat na teden, vsak torek in petek ter velja za Avstrijo in Nemčijo na leto 8 kron, pol leta 4 krone, 3 mesece 2 kroni. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poština. Namreč: Na leto 13 kron, pol leta 6 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravnistvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat; za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Vlada in volilna pravica.

Dne 28. novembra se je sešel državni zbor. Vse je z napetostjo pričakovalo vladne izjave, ker gotovo je bilo, da je morala ta v prvi vrsti vsebovati najbolj pereče vprašanje sedanjosti — vprašanje volilne pravice. Tisoče brezpravnih je čakalo v nestrpnosti, ali mu vsaj zasine žarek upanja, da zadobi svoje politične pravice, da si na podlagi teh more ustvariti tudi pogoje za življenjske pravice.

In Gautsch je govoril. Noben resni politik ni pričakoval, da bo vladna izjava glede volilne reforme temeljila na ljudskih zahtevah, da bo Gautsch obljubil splošno volilno pravico brez vseh omejitev. Toda sleparije, katero si je dovolil baron na ministrskem prestolu, menda vendar nihče ni pričakoval. Sicer bodi omenjeno, da je govoril o volilni reformi le v splošnih potezah, ker volilni načrt — tako je obljubil — predloži vlada še le mesca februarja. Špekulacija vendar ni slaba — saj do takrat bo imel že bižé pod streho — in potem si zapoje: „kaj nam pa morejo“ — „nič nam ne morejo“.

Da bi torej govorili obširno o stvari, ki še v ministrskih glavah samih ni jasna, bi bilo brez-pomembno. Podati hočemo samo glavne točke, katere je navedel Gautsch v svojem govoru: 1. kurije se odpravijo — torej zahtevi splošnosti volilne pravice se je vlada uklonila. 2. Analfabetom, to je, onim, ki ne znajo čitati, se ne odreče volilna pravica. To je tudi naša zahteva, ker dobro vemo, da je kriva le država, če kdo ne zna čitati, ker vlada ni skrbela za Slovane, ampak vso skrb in denar porabljala v prvi vrsti le za Nemce, in da je med analfabeti mnogo brihtnih glav. 3. Ozi-ralo se bo na prosvetne in narodne razmere. Kaj tiči za to točko — čutimo prav dobro; pred-pravice nemškega naroda se morajo vzdržati — to je izrecno izrazen namen Gautschev. Upamo, da bodo slovanski poslanci storili vse, da se to ne posreči. 4. Volilni okraji se bodo razdelili po narodnostnih razmerah in po visokosti davkov in bremen, ter po deželah in ne po številu prebivalcev. Tudi to je sladkorček za Nemce. Zanimiva pri

tej točki je izjava Gautscheva, da se bo skrbelo za varstvo manjšin s tem, da se bodo manjšine v raznih volilnih okrajih pridružile k drugim enako-narodnim volilnim okrajem, s čemur bi se delala pot narodni avtonomiji. 5. Nejasno se je izrazil Gautsch o pluralitetnem (množinskem) volilnem načinu, a vendar se je videlo, da se vlada zav-zema zanj. To bi bila stara krivica v novi obliki. 6. Vsak volilec bo moral določeno dobo bivati v enem kraju, še le potem bo imel pravico voliti. S tem se je Gautsch približal krščanskim soci-jalcem; a tudi to je povsem krivično. 7. Misli Gautsch tudi na novi pravilni red za državni zbor, po katerem bi se razbila obstrukcija. 8. Pre-obraziti misli gosposko zbornico tako, da bi imeli tam oni stanovi, ki bi v poslanski zbornici izgn-bili mandate, n. pr. veleposestniki, več zastopnikov. In to menda ni sleparija? Podali smo glavne točke Gautscheve „volilne reforme.“ Hočemo še o njej govoriti. Za danes samo še omenjamo, da Gautschev govor ni zadovoljil nobene stranke.

Zlasti mi Slovenci moramo očito in odkrito pred vsem svetom izreči, da iz Gautscheve moke ne bo kruha; bil bi dober le za Nemce in morebiti še za Lahe, slab pa za vse Nenemce, zlasti pa za Slované in med Slovani najslabši ravno za Slovence!

Vse kaže, da Gautsch ni nič boljši prijatelj Slovanov, kakor se je kazal prej, da je vse na-črte skoval v sporazumu z nemškimi strankami, saj je vodja nemških nacionalecev dr. Deržata v graškem deželnem zboru čisto v enakem zmislu o volilni reformi govoril. Gautsch je igral pod odejo z nemškimi nacionalnimi kolovodji, in si hotel samo zaslužni venec za Nemce pridobiti!

Proč s celjskimi mitnicami!

Mesto Celje ima cestno in mostno mitnico, ter se jej je privilegij z naredbo c. kr. namest-ništva od 2. maja 1900 št. 12899 podaljšal in sicer za dobo do konca leta 1905. Država je vse svoje mitnice za ceste in za mostove opustila, okrajni zastop vranski je tudi opustil visoko mostno mitnino pri Letušu. Skoraj vse mitnice so toraj prestale na veliko veselje in zadovoljnost prebivalstva.

Toliko večjo nevoljo vznbuja toraj želja in poskus Celjanov, dobiti za svojo mitnico podalj-šanja za daljno dobo. Pravice za to mitnico pa ni in nikakega postavnega ali opravičenega temelja, zlasti pa ne za cestno mitnico. Celje je dobilo svoj čas pravico cestnih mitnic kot odškod-nino za to, da potlaka državno cesto skoz mesto z granitnimi kockami. To tlakanje je že davno izvršeno, od mitnice onkraj „Narodnega doma“ do mitnice pred „Slonom“. Celje je potlakalo že tudi vse ceste, in slab stari tlak skoraj v vseh, tudi stranskih ulicah popravilo, s tem da so se kremenu glave odtokle, tako da je tlak gladek in dober. Le trg Cesarja Jožefa je še s starim tlakom potlakan, tako da človek, ki ima kurja očesa na nogah, ne more čezenj iti, ne da bi se bal, da pade in si zlomi nogo. Ta neznosno grdi tlak je očito na čast cesarja Jožefa II., čegar reven kipič na tem grdem trgu štrli kvisko.

Prosilo se je pri mestnem odboru opetovano za popravo tlaka, pa zaman, kajti poleg tega trga stoji tudi — grozna beseda — „Narodni dom“; Celjani pobirajo sicer od „Narodnega doma“, od Posojilnice in Južnoštajerske hranilnice velikanske doklade brez vsega sramu, kar bi pa porebno bilo za olepšanje trga in za ugodnost poleg stoječih hiš, zlasti „Narodnega doma“, za to imajo pa slavni očetje slepe oči in zabita ušesa. Mitnino pa morajo plačevati glavno Slo-venci iz Sav. dol., pri to ne za popravek cest, ampak da preskrbijo Celjani pridnega Beneša in njega vredne tovariše mitničarje. Proti tej krivični mitnici so vsi slov okrajni zastopi, in blizu 200 občin spodnještajerskih protestiralo v peticijah, da naj se ta draga celjska mitnica odpravi, ker je krivično obdačenje slovenskega ljudstva, in ker so kričeče visoki tarifi.

Cestna mitnina celjska znaša za 2 konja 22 kr. ali 44 v. z mostnino pri kapucinskem mostu vred pa celo 34 kr. = 68 vinarjev! In mitničarji še imajo drznost, od voznikov, ki gredo n. pr. po opeko v Lubečno po novi cesti Gaberje-Lava ter potem peljejo opeko skoz mesto Celje, zahtevati mitnino za vožnjo sem in tje, kar je krivično; kajti mitnina se ima le pobirati za tisto vožnjo, ki se je v resnici čez mitnico storila.

Opozorimo torej voznike, od katerih se po-bira krivična dvojna mitnina, naj si dajo potrditi plačani znesek, pa naj opomnijo mitničarje, da bodejo preveč plačani znesek tožnim potom od mesta Celja nazaj tirjali, kar naj tudi store.

LISTEK.

Največji zločin.

Dragotin Pt.

Na potovanju po kvarnerskih otokih sem prišel v neki samostan glagoljašev, ki sluje med najstarejšimi nele na otokih, ampak na avstrijskem slovanskem jugu sploh. V samostanski knjižnici me je opozoril starosta na prastaro knjižico, na pol razjedeno, pisano z glagolico od roke, ki trohni že stoletja in stoletja v zemlji. A ta roka je bila roka moža, ki je moral imeti zlato srce. Polna priprostih lepih pripovedk je bila knjiga, ne takšnih, kakor jih kupiš danes sto za par novcev, ampak pripovedk, katere čitaš samo enkrat, in ne pozabiš jih več v svojem življenju in ko bi živel Abrahamova leta. Ta mož z zlatim srcem je poznal in zbral v svoji knjigi bisere.

V današnjih bridkih dneh utegne koristiti mojim rojakom sledeča pripovedka, ki sem jo izpisal s tresočo roko iz stare glagolske knjige.

Na Jutrovem je živela mati, ki je bila ro-dila in odgojila tri sinove. Bili so močni kot

hrast, visoki kakor gora, bili so lepi kakor po-mladanje jutro, a po svojem značaju so si bili tako različni, kakor ptiči treh gnezd. Najstarejši je bil hrabrega in ponosnega srca, kakor da so ga izvalili in odhropili orli na nebotačni skali; srednji je bil plemenit in krotak, kakor da je prispel iz mirnega gnezda sive grlice; najmlajši pa je bil mračnega, potuhnjenega srca, kakor da se je rodil v duplu med sovami.

Mati v svoji preveliki ljubezni ni videla ne prednosti ne slabih lastnosti, bila je vsem sinovom enako naklonjena. Vse tri je rodila v istih mukah, vse je odgojila z isto srčno krvjo, vsem je želela okrasiti življenje z isto srečo z isto žuljavo roko.

In odrasel je ponos blage matere, in veselila je je svojih potomcev in blagrovala uro, ko jih spočela.

Kmalu se je ta sreča materina premenila v globoko žalost. Prišel je kruti Rimljan v deželo, ki je hrepenel po oblasti in po blagu celega sveta. Rimljan je pogazil majkino srečo. Brezštevilne trume vojakov je pripeljal in udaril na nesrečno domovino treh sinov. Sinovi so se dvignili z drugimi junaki vred, da bi abranili zemljo svojih očetov. A preslaba jim je bila moč. In razbili in razkropili so Rimljani domorodno vojsko v dolgo-trajni strašni bitki.

Drugega jutra po bitki je šla iskat mati na bojišče svojih sinov. Samo najstarejšega sina je našla. Ležal je na kupu ubitih sovražnikov, lep in strašen še v smrti, s prebodenim srcem. Drago je prodal svoje življenje in izdahnul za ljubljeno, nesrečno domovino. Mati mu je oprala s svojimi solzami krvavo obličje in ga pokopala.

Kmalu je izvedela osodo ostalih dveh sinov. Srednji je ubežal v gore. Krotki golob se je v bolesti po izgnubljeni svobodi spremenil v sokola. Postal je vodja hajduške čete, ki je ob nočnih pohodih in v mirnem taboru napadala klete vrage, krvnike ljubljene očetnjave. Postal je strah in trepet rimskih ubijalcev.

Najmlajši sin je bil izdal še pred končanim bojem svojo domovino. In sovražnik ga je povišal in mu podelil časti in daleč je segala sedaj njegova moč v podjarmljeni deželi. In razpisal je bogato darilo za glavo svojega brata, ki je v gorah maščeval nesrečo svoje rodne zemlje. Ujeli so sokola in ga usmrtili kakor navadnega razboj-nika. Najmlajši sin je mirno gledal, kako mu v strašnih mukah umira brat na razpelu, kakor je gledal mirno, kako se v zadnjih mukah zvija nesrečna domovina.

Poslanec g. dr. Ivan Dečko je opozoril c. kr. namestnika na vse te okoliščnosti, na brezštevilne peticije slov. občin in okrajnih odborov in zastopov proti tej krivici, da pobirajo edino Celjani tak davek od ljudstva za čisti goli nič. Predložil je istemu tudi natančen izkaz vseh mitnic na Štajerskem in je z istim dokazal, da je vseh mitnic na Štajerskem še samo 19. Od teh je 9 mitnic za mostove, ki so last zasebnikov. Mitnice občin so 4, okrajnih zastopov 1. Mitnice za moste in ceste so 4 občinske, in mitnico samo za ceste ima mesto Gradec, z 10 mitnicami.

I. Privatne mitnice za mostove so:

a) 1. V okraju Brak: Most čez Muro v Perneggu, imejitelj J. Lipič, privilegium davk. urb. iz leta 1643.

b) Okraj Celje: 2. Most čez Savinjo v Žalcu: lastnika Franc in Ana Roblek, dovoljena je mitnica z naredbo c. kr. namestništva v Gradcu od 30. maja 1877, ter 23. januarja 1886 št. 1431, od 2. novembra 1900 št. 38227 podaljšana za naprej.

3. Most čez Savinjo v Petrovčah, lastnika Pospel in Privšek, dovoljena z naredbo c. kr. namestništva iz leta 1892, št. 30266 in z naredbo od 6. marca 1896, št. 3941.

c) Lipnica: Most čez Muro v Lebringu; imejitelj Lebrinška murska družba, dovoljena z naredbo trgovskega ministrstva z dne 19. julija 1852, št. 5018; se podaljša od pet do pet let.

d) Ptuj: Most čez Dravinjo v St. Vidu pri Podbrežu; imejitelj konsistorium minoritov v Gradcu; dovoljen z najvišjim sklepom od 10. avgusta 1791.

e) Radgona: Most čez Muro v Weitersfeldu; lastnik vojvoda Robert Palma, privilegium od leta 1750, obstoji pa že od leta 1558.

f) Sevnica: Most čez Savo v Sevnici, lastnik grof Kottulinsky; stavba dovoljena 19. maja 1875, dovolil se je most in mitnica 1. junija 1877, traja 50 let.

g) Laško: Rimske toplice, most čez Savinjo, lastnik Rudolf Ulrich in Alojzija Reiter; dovoljena z naredbo trgovskega ministrstva z dne 16. okt. 1851, št. 7406 in 31. januarja 1852, št. 469.

h) Slovenji Gradec: Most čez Dravo v Sp. Dravogradu, lastnica baronica Emilija Kometer od 1836 ali 1838; doba ni natančno znana.

II. a) Občinske 1. v Marenbergu: most pri Vuhredu čez Dravo, lastnik občina Marenberg 2. Radgona: mostovi čez Muro, čez mestni graben in čez staro Muro obstoje vsled dopisa c. kr. okrožnega urada v Gradcu od leta 1836, št. 3902 ter dvorne pisarne dekreta od 28. novembra 1836, št. 2427, zadnje podaljšanje vsled naredbe c. kr. namestništva od 3. oktobra 1900, št. 33478; 3. Ptuj: most čez Dravo, lastnik mesto Ptuj; privilegium se ne najde. Mitniška listina obstoji iz leta 1769. 4. Slovenji Gradec, most čez Dravo v Muti, lastnik trg Muta, priv. vsled naredbe c. kr. namestništva z dne 24. julija 1893, št. 17870, ter najvišjega sklepa z dne 19. julija 1893, ter sklepa štajerskega deželnega odbora 24. aprila 1893; dovoljen za 20 let.

III. Okrajni zastop ptujski ima most čez Dravo pri Borlu, lastnik okrajni zastop ptujski, privilegij vsled deželne postave od 27. febr. 1887, št. 15 dež. zb.; doba 50 let.

IV. Mitnice za ceste in mostove a) zasebne v okraju Hartberg v trgu Pöllau; lastnik je mitniško društvo „Pöllau“. Mitnice so na južni in severni strani trga Pöllau.

Od l. 1832 se mitnina pobira le v polovici stroškov, kateri se plačajo okrajnemu odboru Birkfeld, za 2 mostova v Edelsee in za en most v vasi Hausbauern, za en most pri Knollmühle;

b) občinske 1. okraj Judenburg: Mitnina za cesto in most v Weisskirchen-u; imejitelj občina

Weisskirchen; dovoljen od 12. maja 1640, ter se navadno na novo od vsakega monarha sankcionira. Trg je dolžen okrajno cesto, ki gre skozi trg na 4 strani, ter mostove na teh cestah vzdrževati.

2. Okraj Celje: mitnina v Celju za tlak in most čez Savinjo. Naredba od c. kr. namestništva v Gradcu od 2. maja 1900 št. 12829, doba do konca meseca decembra 1905.

3. Mesto Gradec z 20 mitnicami. Mitnina samo za tlak; lastnik je mesto; priv. od c. kr. namestništva v Gradcu od 14. aprila 1848 ter z dvornim dekretom od 22. aprila 1848, št. 14670, doba ni določena. Tukaj je mitnina za splošne dohodke mesta in zlasti za izdelovanje starih in novih cest. Mitnina je pa zelo nizka, namreč le 12 kr. ali 24 v za dva konja, ako pa ima voz parizarska kolesa, pa 6 kr. ali 12 v.

Ker torej nima nobeno mesto cestne mitnine in zlasti tako ne, da bi bila mitnina samo v namen dohodkov in odiranje ljudstva, izven Celja, je naravno, da se cestna mitnina Celju ne sme dovoliti, ker je brez vsakega pravičnega temelja. Vse mitnice na Štajerskem so le tam dovoljene, kjer so opravičenci mostove oziroma ceste in mostove napravili ter jih vzdržujejo. Edino Gradec, glavno mesto dežele je le vsled posebne milosti cesarja dobilo pravico za napravo in vzdrževanje cest, katerih ima mesto strašno veliko in mora vedno nove delati, ker vedno nastajajo novi deli mesta, za katere je treba zopet novih cest. In vendar ima Gradec le majhno mitnino 12 kr. = 24 v za 2 konja, če pa ima voz parizarska kolesa pa polovico t. j. 6 kr. = 12 v!

S tako malo mitnino pa se lahko človek vozi po velikanskem mestu cele ure daleč. V Celju pa se pelje človek takorekoč le par pednov daleč, pa mora plačati, kakor da bi se vozil po kakšni zlati cesti, 44 v in če gre na Laško, pa pri kapucinskem mostu 68 v!

Opravičena za Celje bi bila k večjemu le mitnina za vožnje čez kapucinski most, a ta bi nikakor ne smela znašati odesnake zneska 68 v ampak k večjemu, kakor v Gradcu 12 kr. = 24 v, in to le do tedaj, dokler se ne bo napravil nov most čez kaplanijo v podaljšanju Glavnega trga in Graške ulice. Za ta novi most bo dala država in dežela veliko podporo, tako da more biti novi most prost vsake mitnine, kakor tudi pri novih mostih v Laškem trgu in Letušu ni mitnine.

Upati je, da bo c. kr. namestništvo, ki je bilo opozorjeno in podučeno o tej kričeči krivici glede mitnine Celjske, prošnjo Celjanov za podaljšanje cestne mitninske pravice odklonilo ter Celju podaljšalo k večjemu mitninsko pravico za vožnjo čez kapucinski most čez Savinjo, pa ne za gotovo dobo let, ampak le dotlej, da se novi most izroči prometu, ter da se v slučaju podaljšanja te mestne mitninske pravice mitnina zniža od sedanje mitnine po 68 v. na 24 v.

Čudno bi bilo, ako bi c. kr. namestništvo v Gradcu to stvar odločilo v krivično korist „precartanih“ Celjanov ter morebiti na škodo slovenskemu ljudstvu ter dovolilo Celju tudi nesramno visoko cestno mitnino; vzbudilo bi to grozno razburjenje med slov. ljudstvom, ter se bo gotovo tudi ob svojem času na pristojnem mestu spregovorila primerna beseda, ter se zahtevalo pojasnilo, kako in zakaj je sklepnilo c. kr. namestništvo pred Celjani!

Naše ljudskošolske razmere.

Ljudska šola je podlaga vsega šolstva in torišče, kjer si pridobijo posamezni narodi v svojem materinskem jeziku za življenje potrebno znanje.

Ker je od dobre ljudske šole in od učiteljstva, katero iz ljubezni do izročene mladine vrši svoj težavni poklic, odvisen napredek in procvit narodov, se ni čuditi, da naši nasprotniki z vsemi silami delajo na to, da ponemčijo naše ljudske šole ali pa, če tega ne morejo, nastavljajo na slovenskih šolah učiteljske moči, katere sovražijo ljudstvo, kojega najdražji zaklad, to je mladina, jim je izročila. In izgojo, in vcepljajo v mlada srca mržnjo do lastnega naroda.

In res vidimo, da naši nasprotniki sistematično delajo v dosego svojega cilja; najprej so ustanavljali privatne ljudske šole z nemškim učnim jezikom, katere so potem s pomočjo naše seveda nemškutarjem „veleustrežljive“ vlade prevzele občine brez ozira na protest velike slovenske manjšine v dotični občini, katera tvori n. pr. v Ljutomeru večino vsega prebivalstva (621 Slovencev, 527 Nemcev).

Vendar še njih ponemčevalno delo ni dovolj naglo napredovalo, zato so začeli v okrajih, kakor Gornja Radgona, Maribor, Rogatec, Marnberg, Konjice, kjer je bil okrajni šolski svet v njihovih rokah, nastavljati na popolnoma slovenske šole zagrizene nemškutarje učiteljem, da, celo voditeljem.

V Konjicah obstoji za trg posebna nemška šola in za okolico popolnoma slovenska šola, katere voditelj pa v narodni nestrpnosti in zaigranosti proti Slovincem prekaša voditelja nemške šole; razven njega še deluje ena učna moč nemškega mišljenja na tej šoli. V Čadramu so ravno tako na slovenski ljudski šoli večina ali po navadi vsi učitelji, najhujši nasprotniki Slovencev; in to sta dve večrazredni (5 in 4 razr.) slovenski šoli v najvažnejših slovenskih postojankah v konjiškem okraju. Šola v Ločah je ravno vsled takih imenovanj postala že skoraj popolnoma nemška! Nič boljše razmere ne vladajo v gornje-radgonskem okraju, kjer hoče slavni mogotec „oče Bračko“ cel okraj ponemčiti.

Na slovenskih šolah v Gornji Radgoni in Ščavnici so skoraj vse učne moči v nemškem taboru. Ko je bilo razpisano mesto nadučitelja na neki večrazredni šoli, je bil imenovan, akoravno je bilo veliko starih in zmornih, najmlajši prosilec, kateri se je kot rojen Nemec še le na učiteljsko slovensčino naučil; Bračko kot za nemštvo vnet mož je pričakoval, da bode po delovanju tega nadučitelja slovenska šola in cela fara postala nemška, opetovano je zahteval, da naj vendar začne za nemštvo delati, kar se je temu nadučitelju tako pristudilo, da je povedal svoje mnenje takim prijateljem ljudstva in se s studom obrnil od njih in da sedaj deluje, kakor je dolžnost voditelja slovenske šole.

Se bolj žalostne razmere vladajo v mariborskem in marnberskem okraju, kjer imenujejo na slovenske šole, na katerih so delovali do zadnjih dob slovenski učitelji, vsaj na vodilna mesta same nemškutarje.

Iste razmere bodo nastopile tudi v ptujskem in slovenjegraškem okraju, kjer je pred kratkim prišel okrajni šolski svet v nemške roke, zgodilo pa se bode to tudi v brežiškem okraju, kjer se bode tudi kmalo okr. šolski svet volil od nemškega okr. zastopa.

Ker pa je na Štajerskem v obče, posebno na Spodnjem Štajerskem pomanjkanje učiteljstva veliko, in je razven tega velika večina učiteljstva čutila z narodom, iz katerega je izišla, so v hitrejše ponemčevanje našega šolstva ustanovili v Mariboru na deželne stroške žensko učiteljske, katerega gojenke bodo letos prvičkrat stopile v službe in če bodo le za silo tolkle slovenski jezik, dobile mesta na slovenskih šolah. Vendar je še vse to premalo; največja nesramnost, katera pre-

Minula so leta. Ob sreči najmlajšega sina mati ni pozabila prvih svojih junaških sinov; če tudi se je radovala, da je postal najmlajši sin tako vpliven in tako, čaščen in oblašten gospod, je še vedno tugovala za umrlimi sokoli.

Da bi si izprosila srčnega miru in tolažbe, je potovala mati k najznamenitnejšemu svetišču na Jutrovem, ko se je slavilo tamkaj veliko proščenje.

V svetišču je glasno tugovala po svojih umrlih sinovih. Slišal jo je naduhovnik svetišča, ki je bil najsvetejši in najmodrejši mož tedanjih dni. Bil je človek, kateremu so zahvalni bogovi naklonili redko milost: dar proroštva. Videl je v bodočnost in čital iz knjige, ki je bila vsem drugim ljudem zaprta za večnost.

In ta modrec je pristopil k materi. Položil ji je roko na rame ter jo vprašal z milim, neizmerno sladkim glasom:

„Mati, zakaj plakaš?“

Mati se je prestrašena ozrla. A sveti mož jo je tolažil:

„Ne sramuj se svojih solz, ki jih liješ za takšnimi sinovi.“

„Ali poznaš usodo mojih sinov?“ je dejala začudena mati, katero je pomiril sveti pokoj na

duhovnikovem licu.

„Poznam jo“, je odgovoril prorok.

Mati je umolknila in zrla v tla.

„Kaj misliš sedaj, mati?“ jo je vprašal iznova sveti mož.

„Premišljujem z bridkostjo v srcu, zakaj božanstva tako čudno razdelijo usodo smrtnikov. Dva sina sta mi pokopana; eden je umrl častno za domovino, a glej, drugega so mi razpeli kakor tolovaja. Samo tretji je ostal in ta je srečen in velik. In obžalujem, da ni usoda vseh takšna, kakor je usoda najmlajšega ...“

Mati je prestrašena obstala sredi govora. Svetnikovo lice, prej tako blago in mirno kakor lumen svit, je postalo temno in strašno kakor huda ura.

„Stoj, nesrečnica!“ je zavpil s strašnim glasom prorok. „Ne kolni božanstev! ne greši! — Tvoj najstarejši sin je bil najsrečnejši človek na svetu in najlepša usoda mu je bila naklonjena. V cvetu svojega telesa, mlad, ponosen, močan, visok kakor gora, je šel v smrt za najdražji zaklad tega sveta, za rod in domovino. Blagruj uro, ko si ga spočela.“

Tvoj srednji sin je umrl kot tolovaj. A ljubezen do domovine mu je zamenjala meč z bo-

dalom. Ni umrl častne smrti, a tudi njega je upropastil sovražnik, tudi on je postal žrtva ljubezni do domovine. Blagruj uro, ko si ga rodila.

A strašna je usoda tvojega najmlajšega sina. O mati, sedaj je velik in povzdignjen v visoko čast. A na to mesto ga je dvignilo izdajstvo domovine, izdajstvo roda, izdajstvo materinih prs, ki so ga odhranile. Mati, ne blagruj tega sina! Prekolni uro, ko si ga spočela, preklinjaj vsako uro, ko si ga pod srcem nosila, prekolni do zadnjega vzdih uro, ko si ga v bolečinah porodila!“

* * *

Ko sem prečital prvič to povest, mi je roka s knjigo omahnila, bilo mi je, kakor da mi je ljuta rana vsekana v srce. —

Oh, ti draga moja slovenska domovina, koliko tvojih mater bi moralo proklinjati uro, ko so svoje sinove spočele, proklinjati vsako uro, ko so jih pod srcem nosile, proklinjati uro, ko so jih v mukah rodile. Visoki so, ti sinovi, in visoko jih je življenje dvignilo, a izdali so prsi svoje matere, izdali so rod, izdali so domovino!!

sega vse meje, je naskok poslancev Wastijana in tovarišev na c. kr. moško učiteljskec v Mariboru, kateri zahtevajo, da naj bode to nemško učiteljskec, ustanovljeno za Spodnje Štajersko, nekaj jezikovni tečaj za Nemce; njih namen je jasen, če pomislimo, da se naj po željah teh rešiteljev Nemstva daje pouk v slovenščini Nemcem od učitelja nemške narodnosti in da naj isti te jezikovne vajence izpraša pri zrelostnem in sposobnostnem izpitu ter jim na ta način pripomore do pravice nastavljanja na slovenskih šolah. Iz vsega tega vidimo, da delajo naši nasprotniki premišljeno in upoštevajo, da je ljudska šola važen činitelj v razvoju posameznih narodov, razven tega pa tudi dobro vedo, koliko lahko stori učitelj pri ljudstvu. Človek bi mislil, da naši vodilni krogi nvidijo nevarnost, katera nam preti, in delujejo ne le proti tem držnim naskokom na slovensko ljudsko šolstvo, ampak tudi upoštevajo težavno stališče narodnega učiteljstva in njega delovanje ne le na narodno-političnem, družabnem in v prvi vrsti na narodno-gospodarskem polju. Imamo nekatere okraje na Spodnjem Štajerskem, kjer narodna zavest prešinja najširše narodne mase, imamo okraje, kjer deluje v vsaki vasi narodno bralno, gasilno ali pevsko društvo, imamo okraje, kjer se je zelo povzdignila sadjereja, vinoreja, čebelarstvo, hmeljarstvo itd. In kdo ima zasluge, da narod napreduje na umstvenem in gospodarskem polju? Učitelji, kateri delujejo po vaseh in si s svojim zgledom in vednim stikom z ljudstvom pridobivajo zaupanje in ugled pri ljudstvu. Vsak poznavalec obupnih razmer na Spod. Štajerskem bi mislil, da vodilni krogi uvažujejo te delavce za narod; a kdor to misli, se bridko vara. Pri nas še vedno prevladuje razlika stanov in oni, kateri imajo visokodoneče naslove ali pa obilo posvetnega blaga, gledajo na učitelje od zgoraj navzdol; in to so večinoma ljudje, kateri intrigirajo drug proti drugemu v „boju“ za doseg različnih načelniških in predsedniških mest, to so ljudje, katerih narodno delovanje obstoji večinoma v tem, da tik pred volitvami tega ali pa onega volilca milo pogledajo in rečejo „oče, jutri pa bomo šli volit“; ko pa volitve minejo, se na vse pretege hvalijo ti uplivni veljaki, nikdo pa se ne spomni na one tihe delavce, kateri so v narodu leta in leta budili narodno zavest in ljudstvo pripravili do tega, da uvideva važnost volitev. Bog ne daj, da bi bil učitelj pri kakem zborovanju ali seji drugačnega mnenja, kakor oni, kateri se smatrajo edino poklicanim voditeljem in naj je učitelj še tako izobražen! Tak nastop mora marsikateri učitelj drago plačati; žalostno je, a pribiti moramo, da marsikateri okr. šolski svet ne postavi v terno kakega zelo zmožnega učitelja, ker se isti ni dovolj klanjal merodajnim osebam ali pa si je drznil o kaki priliki izraziti kako svoje mnenje, katero nasprotuje mnenju gotovih krogov! V večini okrajnih zastopov, obč. odborov iščemo zaman učitelje, akoravno so vsi drugi stanovi v istih zastopani; v ljutomerskem okrajnem zastopu sedijo poleg kmetov in obrtnikov zastopniki duhovniškega, odvetniškega in zdravniškega stanu, pogrešamo pa zastopnika učiteljskega stanu, kateri ima v okraju več članov, kakor vsi trije omenjeni stanovi skupaj in, kateri je izjavil željo, da se mu da zastopstvo. Poleg tega pa je ravno med učitelji ljutomerskega okraja veliko zelo zmožnih mož, kateri so ne le domačini, ampak delujejo po 20 let in še več uspešno v okraju. Za časa zadnjih deželnozborskih volitev iz kmečkih občin se je v ljutomersko-ormoškem okraju iskal kandidat in nazadnje je sedanji poslanec nekako prisiljen prevzel mandat; zakaj se ne bi postavil kak učitelj kandidat? Ravno v tem volilnem okolišu imamo mnogo učiteljev, kateri so ne le zelo splošno, ampak tudi gospodarsko izobraženi in poznajo potrebe in želje ljudstva!

Žalostno je stanje narodnega učiteljstva na Spod. Štajerskem; na eni strani izpodrivanje od nemčurske strani (saj bodo kmalu redke večrazredne šole v višjih plačilnih razredih, kjer bi služil učitelj-narodnjak; večina teh šol ima za voditelje nemčurje ali mlačneže), na drugi strani pa preziranje in zapostavljanje od narodne strani. Nujno potrebno je, da te razmere nehajo; na šolskem polju smo veliko izgubili in, če gre tako naprej, bodo v nekaterih okrajih narodni učitelji bele vrane.

Kaka poguba bo to za narod, nam jasno kaže Koroško! Skrajni čas je, da se odločno nastopi proti sistematičnemu izpodrivanju narod. učiteljstva in ponemčevanju naših šol; ljudstvo naj po celem Spod. Štajerskem na shodih govori in zahteva, da mariborsko c. kr. moško učiteljskec postane slovensko, in naši drž. poslanci naj z vsemi sredstvi delujejo v dosegu te opravičene zahteve ljudstva. Skliče naj se shod zaupnih mož (narodnega sveta itak ne potrebujemo Slovenci v tako sijajnih razmerah — —!), kateri naj odločno zahteva, da se na slovenskih šolah, za katere plačujemo le Slovenci, saj so povsod, kjer obstoje tudi nemške šole, izšolane iz trgov, nastavljajo le učiteljske moči slovenske narodnosti; ako pa ta zahteva ne pomaga, pa naj okr. šolski sveti, kateri so v slovenskih rokah, v terno jemljejo za nemške šole le učitelje slovenske narodnosti, kar je tem lažje, ker so vsi slovenski učitelji izprašani tudi za nemške šole.

Delajmo pa vzlasti nato, da pridejo izgubljeni okraji, kakor Gornja Radgona, Ptuj, Slov. Bistrica in Brežice spet nazaj v slovenske roke ter da si priborimo rogaški in marenberski okraj! Povdarjajo naj se narodne zahteve z vso energijo v okrajnih šolskih svetih, sploh naj pride v nje več narodnega duha, o čem se je že v eni zadnjih števil „Domovine“ pisalo. Skrbimo pa tudi, da naši fantje v večjem številu pobahajo učiteljske, ko do sedaj, vzlasti ker jim ono radi prevelikega števila dijakov v gimnazijah in vseničliških nudi v zadnjem času ne veliko ali pa nič slabše gnotno stališče, kakor onim, kateri dovršijo gimnazijo in vseučilišče!

Vsi pravi narodnjaki, vneti za dobrobit slovenskega naroda, pa naj upoštevajo učiteljski stan in njega neprecenljive zasluge za razvoj našega naroda, naj ne delajo proti temu važnemu stanu, ampak z njim kot enakovrednim članom narodne organizacije; izgine naj vsaka razlika stanov!

Ljudskošolske razmere pri nas so žalostne; združeno delujmo z navedenimi sredstvi v odvrnitev vseh naskokov na naše šole in še enkrat povdarjam, obrnimo naše poglede na tužni Korotan, kjer imajo naši nasprotniki v šolah in učiteljih najuspešnejša sredstva za ponemčevanje.

Ne-učitelj.

Ljutomerski Slovenci — kako dolgo še!

Na zahtevanje slov. odbornikov v znani zadevi je razpisal župan izvanredno občinsko sejo, h kateri so prišli vsi slovenski odborniki in nemški: župan Julij Thurn, Maks Hönigmann, Alojz Kranjc, Osvald Hönigmann, J. Novak, Jožef Strasser, Aleksander Duller in Dr. Ernst Schwarz.

Župan izjavi, da ni hotel zlorabiti podpisov slov. odbornikov. Začetkom oktobra 1904 je dobil peticijo od poslanca Kokošinega kot nujno zadevo, zaradi tega jo je poslal per rolam okoli, ne da bi bil sklican obč. sejo.

Nikomur se ni nič prikrivalo in če bi se tudi bilo, so si slov. odborniki sami krivi, ker so nam zaupali!! Takrat še spomenica ni bila sestavljena in se je še le ednajst mescev pozneje odposlala, ko so prišli že do spoznanja, da s hiralnico ne bo nič. S spomenico so hoteli le deželne nemške poslance nafarbati!!

Dr. Grossmann zahteva na to prebranje peticije, kar se zgodi, in iz ktere izhaja, da so navedeni kot razlogi edino potreba dežele, ker so drugi bolnišni zavodi prenapolnjeni, in pa slabo gospodarsko stanje Ljutomeržanov.

Slov. odborniki so na to prebrali pisano izjavo, da se ne bi mogli za besede loviti, ki se glasi:

V izvanredni seji občinskega odbora Ljutomerskega dne 24. novembra 1905 oddajo podpisani odborniki sledečo

IZJAVA:

V spomenici k peticiji občinskega odbora Ljutomerskega zaradi pridobitve deželne hiralnice so navedeni razlogi, ki so baje napotili občinski odbor poprositi deželni zbor za ustanovitev deželne hiralnice. Ti razlogi pa v peticiji sami niso navedeni, nego popolnoma drugi, ki bi odgovarjali dobrodelnemu namenu hiralnice.

Zaradi v peticiji navedenih razlogov podpisali smo isto tudi mi slovenski občinski odborniki.

Ker pa se stvar v spomenici razlaga tako, kakor da smo mi slovenski odborniki z v spomenici navedenimi razlogi bili tudi v peticiji zadovoljni, morata slovenska in nemška javnost misliti, da smo ali zatajili in izdali svoje slovenske volilce in Ljutomersko slovensko prebivalstvo sploh v korist nemških prebivalcev Ljutomerskih, ali pa da se nismo nahajali pri popolni zavesti.

Zaradi tega prekličemo svoje podpise na peticiji, ki se ni obravnavala javno v občinski seji, ampak se je nosila kot nujna zadeva od odbornika do odbornika v podpis, ter izjavljamo, da mi za v spomenici navedene razloge nismo znali, ker bi sicer ne bili nikdar peticije podpisali.

Izjavljamo, da je takozvana nemška stranka brez naše volje in vednosti poslala spomenico oni nemški ljudski stranki, za ktere kandidata pri zadnji državnozborski volitvi niti ni hotela oddati vseh nemških glasov, cepivša se v dva tabora!

Ne moremo nič imeti zoper to, če se takozvana nemška stranka v Ljutomeru obrne za pomoč na najvilnevšejo stranko deželnega zbora, smatramo pa za nedopustno in nečastno, če se naši podpisi na peticiji smatrajo takorekoč za blanko-akcept, iz ktere je naredila nasprotna stranka spomenico v izključno nemško-narodnem smislu!

Akoravno smo prepričani, da tudi deželna hiralnica v Ljutomeru ne more preprečiti prehoda nemškega občinskega gospodarstva v edino pristojne slovenske roke in uverjeni, da zaradi tega Ljutomer ne bo propadel, moramo vendar najodločnejše protestovati zoper način postopanja in namero imenovane stranke, človekoljubni zavod strankarsko izkoriščati!

Iz spomenice je namreč razvidno, da priakuje takozvana nemška stranka od deželne hiralnice, za ktere napravo in vzdrževanje bi morali končno prispevati Slovenci mnogo več, kakor Nemci, poleg političnega strankarskega dobička, h kateremu prišteva tudi moralni nam Slovencem

nikakor ne impunjoči utis, tudi gospodarsko korist samo za nemške trgovce, nemške obrtnike, nemške tržane, katerim se zbog vladajočega sistema itak ne godi tako slabo, kakor slovenskim trgovcem, slovenskim obrtnikom, slovenskim tržanom!

Spomenica ni pisana samo v skrajno strankarskem smislu, ampak vsebuje tudi mnogo neresnic, kojih namen je nam Slovincem jasen, ki pa so vendar take, da bi zamogle drugod ustvariti o Ljutomerskih razmerah napačno mnenje!

Pred vsem se ljudsko štetje ni vršilo po narodnosti, ker bi se sicer v Ljutomeru ne moglo naštetih 527 Nemcev, nego k večjemu le 20 del!

Nemška društva v Ljutomeru vzgajajo društvenike sicer k narodni bojevitosti, ne more se pa govoriti o poglobljenju narodne zavesti, ker nam je znano o vsakem Ljutomeržanu, kje je zagledal luč sveta in o marsikterem Ljutomerskem „Nemcu“, da je še pred nedavnim časom pomagal ustanavljati Čitalnico in Posojilnico ter je pel s Slovenci celo narodne pesmi!

Ni res, da bi se slovensko ljudstvo ščuvalo zoper Nemce, marveč se ga le po časopisih in pri shodih podučuje sramovati se renegastva, da ne bi pri vladajočih odnosajih breznačajno odpadlo od materne jezika, da ne bi postalo renegatsko!

Naša zborovanja se vrše vedno mirno in dostojno, če se nas tudi hoče provocirati. Protestujemo zoper nasprotno iz skrajnega sovraštva izmišljeno namigavanje!

Kako krivično se hoče s Slovenci postopati, kaže tudi iz spomenice razvidno dejstvo, da takozvani nemški stranki niti občinski volilni red ni povolji, ker 621 Slovincem ne privoščijo niti starih zastopnikov v občinskem zboru, dočim ima 527 „Nemcev“ osem zastopnikov. Mi imamo trdno prepričanje in upanje, da bo napredna misel občne in enake volilne pravice tudi to krivico odpravila!

Res je sicer, da c. kr. državno uradništvo žalibog odločnje skoro vse volitve, da Slovenci ne sodelujejo pri sestavi volilnih imenikov; pa tudi to mora postati drugače, ker smo se odločili volilnim imenikom posvetiti našo najbistrejšo pozornost pri občinskih volitvah v Ljutomeru, kjer poznamo vsakega volilca in vse njegove razmere.

Iz spomenice posnamemo tudi, da je Ljutomerska hranilnica san. o v tem letu naklonila za nemško narodne namene lepo svoto 7010 K. Ta denar si je pridobila večinoma iz obresti, ktere mora pri tej hranilnici zadolžen slovenski davkoplačevalec odrajtovati, in iz dobička pri slovenskih pupilarnih vlogah in drugih slovenskih skadih. Mi moramo zoper tako zlorabo večinoma od slovenskega prebivalstva plačanega denarja od strani omenjene hranilnice, pri ktere ustanovitvi so morali kumovati tudi slovenski tržani s svojim neomejenim jamstvom, tim bolj protestovati, ker se slovenski posojilnici hoče vzeti za zlo, če podpira slovenski živelj v Ljutomeru in izključno slovensko okolico, od ktere morajo priznано živeti tudi nemški prebivalci Ljutomerski, in se njej očita celo „Skrupellosigkeit“!

Ker je navedena spomenica podpisana od župana Ljutomerskega prebivalstva, ker je iz nje razvidno, da ima ta župan ob enem kot vodja našemu življu sovražne „nemške“ stranke samo korist „Nemcev“ v Ljutomeru v očeh, dočim se za mnogo večje število slovenskega prebivalstva v Ljutomeru niti z eno priporočilno besedo ne potegne, moramo mu zaradi te nekavalirske in nepravilne pristranosti izreči svoje popolno nezaupanje s pozivom, da odstopi od županstva ter dotične posle izroči županu, ki ne bo strankarski vodja, ampak nepristranski oskrbnik blagora vseh prebivalcev vojvodskega trga Ljutomera.

Predlagamo in zahtevamo končno, da se ta naša izjava zapisniku današnje izvanredne občinske seje priklopi ter hrani kot sestavni del občinskih spisov.

Dr. Karol Grossmann m. p. **Anton Misja m. p.**
obč. odb. obč. odb.

Alojz Rajh m. p. **Franjo Sever m. p.**
obč. odb. obč. odb.

Med branjem izjave pokliče župan Thurn Dr. Grossmana k redu zaradi besed „takozvana nemška stranka“!

Znani Ljutomerski naddavkar Aleksander Duller izvaja potem da bi vse koristi od hiralnice imeli itak le Slovenci. To smešno sukanje povzroči pri Slovincih glasen smeh ktereja Duller in Thurn ne prenašata.

Župan Thurn v nasprotji z Dullerjem na to odkritosrčno izjavi, da je imel v mislih okrepiti „nemško“ stranko v Ljutomeru, da ni imel nobenega slabega namena, da je spomenica le nesrečno štilizovana in da je pripravljen vsem nemškim časnikom in poslancem poročati, da spomenice slovenski odborniki niso podpisali, ker za njo niti znali niso!

Nemški odbornik J. Novak izjavi „ich versteh kein Wort“, na kar župan Thurn pripomni, da tudi drugim nemškim odbornikom o spomenici ni nič znano!!

Slov. odborniki pozovejo na to župana Thurna v drugič, da odstopi, na kar jim izjavi, da slovenskim odbornikom te usluge ne stori, on ve sicer, da nima pri Slovincih nobenega zaupanja, povdarja pa, da tudi ni bil od Slovincem za župana izvoljen.

Slovenski odborniki ga opozorijo, da ni bil izvoljen samo „Nemcem“ za župana, ampak ljutomerskim prebivalcem, med katerimi je večina slovenska.

Nemški odbornik Maks Honigmann predlaga nato, naj se županu Thurnu izreče soglasno zaupanje! Ali se je to sklenilo, ne vemo, ker so slovenski odborniki se takoj dvignili in zapustili „nemške“ odbornike same!

Slovenskim štajerskim akademikom in abiturijentom!

Vložili smo pri politični oblasti pravila narodnoradikalnega akademičnega ferijalnega društva „Skala“ za Štajersko.

Vzvišeni cilj, katerega si stavi novo društvo je povzdiga ljudske izobrazbe, na kateri temelji prava narodna samozavest.

V času, ko doni od vseh strani geslo „na delo“, naj bo tudi na Štajerskem slovensko dijaštvo prvo, ki zastavi in posveti svoje sile v prosep svojega naroda.

Kakor na Kranjskem, naj tudi pri nas vzorno, organizirano delo slovenskega dijaštva vzbudi speče sile ter naj inaugurira vsestransko narodno izobraževalno delo drugih poklicanih činiteljev.

Na delo torej, slovenski akademiki in abiturijenti! Vstopajte množično v vrste ferijalnega društva, ki hoče skoraj početi s svojim delovanjem!

V božičnih počitnicah upamo sklicati v Celju ustanovni občni zbor.

Iz naroda za narod!

Iur. Albert Kramer, phil. Ivan Prekoršek, iur. Fr. Lipold, tehn. Viktor Turnšek, med. Hugon Robič.

Priglasite prosimo na naslov akad. tehn. društva „Tabor“, Gradec, Zinzendorfgasse 18/1.

Mariborske novice.

— Na zborovanju v mariborskem „Nar. domu“ dne 26. novembra sprejela se je sledeča rezolucija: „Na poziv „Slovenskega društva“ v Mariboru dne 26. listopada 1905 zbrani zborovalci zahtevajo odločno, da se za vse javne zastope, v prvi vrsti za državni zbor, nemudoma uvede splošna, direktna in tajna volilna pravica, ki bodi enaka v vsakem oziru, ne glede na narodnostne ali gospodarske pravice katerega drugega naroda. Za določevanje volilnih okrajev bodi odločilno edino le število prebivalcev in po mogočnosti tudi jezikovne meje. Zborovalci hočejo z vsemi silami podpirati vsak za dosego te volilne pravice namenjen boj.“ Zborovanju je predsedoval Slovenec g. Veras, podpredsednik je bil socialni demokrat sodrug Stržina. Zapisnikarja sta bila Slovenec Leskovar in socialni demokrat Balant. — Pripomnimo, da se je inteligenca odlikovala s svojo odsotnostjo. Po tem bi sodil poznavalec naših razmer, da se pogovor na zborovanju ni sukal o litru, niti o sabljah, niti o sanjskih bukvicah, temveč o važnih narodnih zadevah! — Popoldne tega dne se je vršilo ljudsko zborovanje na glavnem trgu. Sklicatelji so bili socialni demokrati. V predsedstvo niso izvolili nobenega Slovenca, dasiravno so dobro vedeli, da se je udeležila shoda tudi slovenska stranka. V obče se je zopet pokazalo, kar smo v tem listu že večkrat trdili, da ima mariborska socialna demokracija, oziroma vodstvo mariborskih socialnih demokratov, že precejšen del nemškega duha v sebi. Govorilo se je na tem zborovanju samo nemški in vendar naj bo vodstvo prepričano, da bi bila vsa ta ogromna množica, ki je poslušala govornika, slovenski govor mnogo boljše razumela, med tem ko je najmanj 40 odstotkov zbranega občinstva na nemške besede graškega govornika le debelo gledalo in le deloma, oziroma nič razumelo. Pa tudi govor sodruga Bichla iz Gradca potrjuje resničnost zgoraj navedene trditve o nacionalnem mišljenju naše socialne demokracije. Ta govornik je okrcal vse mogoče nasprotnike splošne, enake, direktne in tajne volilne pravice; le nemških nacionalcev ni omenil niti z eno besedo, dasiravno je govoril pred ono mestno hišo, v kateri se je zagriženi, hipernacionalizma pijani mariborski mestni svet nekaj dni poprej izrekel za splošno in enako volilno pravico le pod pogojem, če se bo varovalo narodne interese nemškega naroda, kar pa ne pomeni nič drugega, kakor to, da so Nemci le za nadaljevanje starega švindra, a pod novim imenom. In tega sodrug Bichl ni omenil, pač pa je zasramoval Rusijo! (In za ta predlog v mestnem obč. svetu mariborskem je z mirno dušo glasoval tudi „sodrug“ Krainer.)

— V torek, dne 28. novembra je korakalo okoli 2000 delavcev pred okrajno glavarstvo. Deputacija je bila sprejeta od glavarja in mu je naznanila želje delavstva. Manifestacija se je vršila mirno in veličastno. Zvečer se je vršil shod pri Götzu, kjer se je poročalo o prvem dnevu zasedanja drž. zbora. Delavci so bili razjarjeni, ko so slišali, da se ima rešiti zadeva volilne preosnove še-le meseca februarja ter so zahtevali generalni štrajk. Pri zborovanju je bilo navzočih do 2000 ljudi.

— „Slovanska čitalnica“ otvori s 1. jan. 1906 javno ljudsko knjižnico.

— V nedeljo, dne 17. decembra popoldne ob 4. uri se vrši v mariborskem „Nar. domu“ predavanje o „Sokolstvu“. Predava starosta „Slovenske sokolske zveze“, g. dr. Vladimir Ravnihar iz Ljubljane. Slovenci iz Maribora in okolice, ki se zanimajo za sokolstvo, osobito za ustanovitev „Mariborskega Sokola“, so vabljeni, da se predavanja zanesljivo udeležijo.

— V nedeljo, dne 10. decembra bomo videli na našem odru „Rokovnjače“.

Domače in druge vesti.

— Vprašanje slovenske celjske šole je pri upravnem sodišču ugodno rešeno. Upravno sodišče je zavrnilo alimine, t. j. brez obravnave pritožbo deželnega odbora kot **neutemeljeno**, ker ono nima pravice za tako pritožbo, in da v takem vprašanju, zaradi česar se je pritožba vložila, je prepuščeno upravnim oblastim po svojem prostem razvidu razsojati.

— Slovenski trgovci in obrtniki! Opozorjamo Vas, da storite svojo narodno dolžnost ter se odzovete pozivu „Občeslovenskega obrtnega društva v Celju“ v zadevi volitev v trgovsko zbornico. Vpošljite mu glasovnice in izkaznice (legitimacije) do 7. decembra t. l. Glasovnice morajo biti od Vas podpisane. Kandidatov ni treba zapisati Vam, ker izpolni glasovnice „Občeslovensko obrtno društvo“. Slovenski trgovci in obrtniki, storite svojo dolžnost, pokažite, da ste faktor, s katerim se mora računati!

— Naš dan. Dan 28. novembra 1905 je bil zgodovinsko pomemben dan za avstrijsko delavstvo in za avstrijsko Slovanstvo, dan, koji je postavilo avstrijsko ljudstvo kot rok za izpolnitev svojih zahtev, dan zmage ali trenutnega propada ljudskih pravic. Silno gibanje za splošno in enako volilno pravico je liki viharju streslo Avstrijo, vse ljudstvo se je dvignilo, da svečano in mogočno manifestira za svoje pravice. Ta dan se je sešel državni zbor, in vlada mu je predložila novi volilni načrt, o katerem še govorimo. Dan 28. novembra je bil ljudski praznik. Delo je počivalo. Vse je čakalo z napetostjo izida dogodkov. V velikanskih masah je demonstriralo ljudstvo po vseh krajih, osobito na Dunaju in v Pragi. Tudi slovensko ljudstvo gre v boj za volilno pravico. Tudi velik del slovenskega ljudstva je ta dan praznoval. V Šoštanju je počivalo delo v tovarnah in obrti. V Žalcu je počivalo delo v tovarnah. Nad 60 žalskih delavcev je došlo v Celje, da pripomore k manifestaciji. V Celju se je vršil manifestačni spreved socialnih demokratov in Slovencev. Udeleženi je bilo nad 500 ljudi. Deputacija manifestantov (sodrug Majcen, sodrug Kos in v imenu Slovencev g. Rebek) je šla k glavarju in županu. Oba sta obljubila, da hočeta podpirati ljudske želje. Župan Rakusch je izjavil, da hoče biti vedno enako pravičen nasproti Nemcem, socialnim demokratom in Slovencem. Manifestacija se je zvršila docela mirno.

— Nad 50 delavcev iz žalske celniške pivovarne je došlo dne 28. nov. v Celje k manifestaciji. V imenu vseh se zahvaljuje g. Václav Ružička vodstvu pivovarne za kulantnost, da jim je dalo prost dan.

— Sedaj vidimo naposled, da nam Slovincem res ni treba več šol, kar nam vlada vsak čas zatrjuje, ampak da ima vlada še vse premalo denarja za šole, v katerih bi se ignorante pri celjski pošti učili geografskega abecja. Dokaz: Dne 11. t. m. je bila tukaj oddana dopisnica z lepim naslovom „Rečica ob Savinji“. Ima celih 7 poštnih pečatov, tudi brežiškega, na svojem nedolžnem krilu, in dne 21. t. m. je prišla na svoj cilj. (Dopisnica pri nas na razpolago! Op. ured.) Zbirali bomo takšna dejstva — in ob času govorili — uverjeno pa bodi vodstvo celjske pošte, da bo takrat zahreščalo — pa ne pri nas!

— Razglas. Pridobinska komisija za priredbinski okraj Celje mesto je za priredbinsko dobo 1906/7 sledeče sestavljena: 1. Pridobinska komisija III. razreda Celje mesto. Predsednik: Dr. Valentin Kermauner, c. kr. finančni komisar v Celju, predsednikov namestnik: Henrik Viditz, c. kr. davkar v Celju; izvoljeni udje: Achleitner Jožef, pekar v Celju, Lakitsch Avgust, trgovec v Celju; izvoljeni namestniki udov: König Jožef, trgovec v Celju, Terschek Janez, hotelir v Celju; imenovani udje: Matič Jožef, trgovec v Celju, Pacchiaffo Franc, zlatinar v Celju; imenovani namestniki udov: dr. Brenčič Alojz, odvetnik v Celju, Vollouscheg Rudolf, c. kr. davčni oficijal v Celju. 2. Pridobinska komisija II. razreda Celje mesto. Izvoljeni udje: Koroschetz Ivan, čevljar v Celju, Kuster Oto, gostilničar v Celju; izvoljeni namestniki udov: Hofmann Ivan, krojač v Celju, Sager Ivan, krtačar v Celju; imenovani udje: Fürstbauer Tomaž, vodja mestnega urada v Celju, Vollouscheg Rudolf, c. kr. davčni oficijal v Celju; imenovani namestniki udov: Srimz Jožef, trgovec v Celju, Vrabl Ivan, c. kr. davčni oficijal v Celju. C. kr. okrajno glavarstvo Celje.

dne 24. novembra 1905.

— Celjska narodna godba. Odbor „Narodne čitalnice“ je naročil godbenemu odseku, naj se osnuje kot samostalno društvo. Odsek je to nalogo prevzel ter naznanja s tem, da se vrši tozadevni občni zbor v četrtek, dne 7. t. m., ob 8. uri zvečer v čitalniških prostorih. Sklepčno je vsako število navzočih. Vabijo se vsi tisti, katerim je ležeče na razvoju naše godbe, da se zbero v obilnem številu.

— „Društvo odvetniških in notarskih uradnikov v Celju“ je zborovalo v sredo, dne 29. nov., v zadevi starostnega zavarovanja ter je sprejelo tozadevno resolucijo. Več poročamo v tork.

— Iz krogov občinskih tajnikov nam pišejo: Vendar se je našel avtonomni uslužbenec, ki je v „Domovini“ z dne 21. novembra t. l. razmere obč. tajnikov ožigosal in dež. in državne poslance naprosil, naj na merodajnem mestu izposlušajo, da bodo avtonomni uslužbenci nastavljeni in za slučaj onemoglosti vpokojeni. Menim, da store slov. poslanci, ki imajo vedno srce za ljudstvo, svojo dolžnost. Pomislijo naj, da imajo avtonomni uslužbenci v prenešenem delokrogu veliko več opravka, kakor pa v lastnem. Koliko dela in muke imajo avtonomni uslužbenci z volitvami v zloglasni V. kuriji, ve pač vsak izobraženec. Poslanec dr. Jurtela je v štaj. dež. zboru dne 16. novembra t. l. predlagal, naj bi se obč. red iz leta 1864. spremenil, ker ne ustreza več našim sedanjim razmeram. Ali bi se ne dalo temu predlogu dostaviti, naj se poskrbi tudi za avtonomne uslužbenec. (Jurtelov predlog je že pokopan. Op. ured.) V „Slovenec“ št. 265 z dne 18. novembra t. l. pišejo, da meni vlada v prihodnjem zasedanju drž. zbora vpeljati penzijsko zavarovanje zasebnih uslužbencev. V tej zadevi je Avstrija prva, ki je začela s tako važnim in dalekosežnim delom. Gospode poslance prosimo, naj se spomnijo, kadar pride ta zadeva v drž. zboru na vrsto, avtonomnih uradnikov in uslužbencev. Vedo naj, da bode obč. poslovanje vse drugačno, za Avstrijo častno, ako se obč. tajniki s primerno plačo nastavijo — in v slučaju pregodnje invaliditete vpokojijo. Vzamimo za zgled Hrvatsko. Tam so občinske pisarne podobne c. kr. uradom. „Bilježnik“ z veseljem dela, ker si je svest svoje dostojanstvenosti — svoje plače. Na delo, gospodje poslanci! Vsi drugi sloji v Avstriji so se radi zvišanja plače zbudili in vi ste jim vrlo pomagali. Avtonomni uslužbenci ne moremo shodov sklicavati — ker nimamo sredstev. Vas prosimo tem potom — pomoči. Obč. tajniki.

— „Društvo avtonomnih uradnikov za slovenske pokrajine“ se čuti dolžno opozoriti vse uradnike avtonomnih uradov, da pride v tekočem zasedanju državnega zbora zadeva starostnega preskrbljenja privatnih uradnikov v razpravo. V tozadevnem načrtu se pa nič ne govori o preskrbljenju uradnikov občinskih in okrajnih zastopov. Da pa pridemo tudi mi, pravzaprav v najslabših gmotnih razmerah živeči vendar do svojih opravičenih ciljev, je dolžnost vsakega kolega, da pošlje enemu naših državnih poslancev sledečo peticijo (tudi jo lahko vsak zahteva od našega društva in jo dobi že izdelano v podpis).

„Velerodni gospod!“

V kratkem se predloži državnemu zboru načrt za starostno preskrbljenje privatnih uradnikov. Ker pa se v tem načrtu ne jemlje ozir na uradnike pri občinah in okrajnih zastopih, prosim, da blagovolite, ko se bo o načrtu v državnem zboru razpravljalo, zahtevati, da se tudi uradniki občin in okrajnih zastopov v istem zakonu nvažujejo. — O gmotnem položaju uradnikov avtonomnih uradov se je že veliko pisalo in govorilo v javnosti: od raznih strani se je povdarjala potreba, njihov položaj izboljšati, predložile so se tudi že tozadevno razne peticije državnemu zboru; ker pa ravno uradniki avtonomnih uradov med privatnimi uradniki največ storiijo za državo, je opravičena zahteva, da država skrbi za starostno preskrbljenje teh uradnikov. V nadi, da bode to opravičeno zahtevo o priliki razprave v državnem zboru podpirali

bilježim z najodličnejšim spoštovanjem“

(Podpis).

Op. uredništva: Prepričani smo, da bodo naši državni poslanci upoštevali te želje, a dolžnost avtonomnih uradnikov je, da sami nastopijo za svoje interese na zgoraj označeni način.

— V seji trgovske in obrtne zbornice v Gradcu dne 30. novembra se je celjski medicar Mörtl zgražal, kako se je moglo celjskim obrtnikom in trgovcem poslati dvojezične glasovnice in izkaznice, češ, da je to „entwürdigend“ (onečaščujoče) za „nemško“ Celje. „Entwürdigend“ pa seveda ni, če „gospon“ Mörtl s svojimi kupci v „nemškem“ Celju morajo slovenski govoriti. — kaj ne, gospon Mörtl? Taka napihnjenost!

— V Žetalah se razširi trirazredna ljudska šola v štirirazrednico.

— Dobrna stoji pred novimi občinskimi volitvami. Vsi ugovori so rešeni in v kratkem se morajo razpisati nove volitve. Zdi se, da odgovor na pritožbe dobrnskih nemčurjev ni zadovoljil, ker so precej klaverni in pobiti. V zadnjem času imajo res povsod smolo. Bog daj, da bi se jih še ta smola nekaj časa držala.

— **Poštni uradnik Nemec**, ki je, kakor znano, kot poštni sprevodnik odpiral razna iz Amerike došla pisma in si prilastil denar iz njih, je bil od tukajšnjega porotnega sodišča obsojen na 15 mesecev težke ječe.

— **„Slovenski Gospodar“** je v nekih nemških listih izvohal, da je baje dr. Sernec ml. napadel v nekem zborovanju šolske sestre. Konstatujemo — in to lahko potrde vsi na zborovanju navzoči Slovenci —, da je stvar laž, in obžalujemo, da gre kdo v takih stvareh nemškim listom na lim.

— **Junak Ornič** — rep med noge! Še se dobro spominjamo, kako je junak Ornič v nekem zasedanju dež. zbora sam želel, da ga izroči sodišču. No v zadnjem zasedanju dež. zbora je zopet zahteval neko sodišče njegovo izročitev, a — junak Ornič je molčal — in nemška večina je razumela ta njegov molk ter ga ni izročila. Seveda v prvem slučaju je bilo — mariborsko porotno sodišče, tokrat pa — ljubljansko! In zato — junak Ornič — rep med noge pa — kuš!

— **Dobrua**. Novograjskemu oskrbniku prav prijateljsko nasvetujemo, da svoje „jogre“ svári, da ne bodo pošteni ljudi in odličnih oseb naše občine psovali. Šobič in Vojak itd. naj vejo, da imamo oblast, jih takoj ob službo spraviti, če ne bodo, kakor se njihovim razmeram „šika“, bolj ponižni. Pozor, Novograjski!

— **Laško**. Bralno društvo za Laški trg in okolico priredi v petek, dne 8. t. m. ob 4. uri popoldne v pivnici § 11 dve gledališki predstavi: „Kteri bo? in „Doktor Vseznal pa njegov sluga Stipko Tiček“. Vstopnina: Sedeži I. in II. vrste K 1.—, drugi 80 vin., stojšča 40 vin.

— **Utopljenka**. Pri brežiškem brodu so potegnili iz Save truplo neke jako razvite ženske, ki je bila gotovo delj časa v vodi, ker manjka las, sploh mesenih delov obličja, rok in nog. Truplo je bilo prepasano z usnjenim pasom in so ga pokopali v Brežicah, ne da bi se zvedelo, kdo da je bila nesrečnica.

— **K „Slove..ski Matici“** je v Brežicah pristopilo nad 70 udov, tako da štejejo sedaj Brežice za Ljubljano največ udov. Ude je nabral naš rodoljubni učitelj g. Zupan, kateri naj bi našel mnogo posnemalcev.

— **Brežice**. Izzivanje — ka-li? Občina Sromlje pri Brežicah je že pred leti sklenila, da je njen uradni jezik slovenski ter je o tem kompetentne oblasti že takrat obvestila. Pred kratkim pa dobi županstvo v Sromljah od sodn. pristava dr. Oswatitscha nemški, županu in odbornikom nerazumljivi dopis. Seveda je županstvo vedelo, kaj je njegova dolžnost, in je poslalo dopis nazaj. — Pobalini se igrajo z iskro tako dolgo, da nastane plamen!! To danes dr. Oswatitschu v opomin!

— **Brežice**. Nadomestne volitve v cenilno komisijo za osebnodohodnino v okraju brežiškem se vrše 4. 5. in 6. decembra t. l. Naši kandidati so za I. razred g. Jos. Černelč, trgovec v St. Petru pod Sv. Gorami, udom, za II. razred g. Mijo Starkl, župan v Sevnici, udom, za III. razred g. Franc Lipej, trgovec v Brežicah, namestnikom. Podpisane glasovnice in legitimacije vred se naj pošljejo s pošto naravnost na volilnega komisarja, ali pa pravočasno na našega zaupnika g. Benjamina Kuneja v Brežicah; voli se lahko tudi osebno.

— **Železnica iz Grobelnega v Rogatec** je morala včeraj, 27. t. m., prenehati s prometom, ker se je na Halerjevem bregu (med Grobelnim in Šmarjem) pod železnico zemlja udrla. Halerjev breg je že ob gradbi železnice delal težave. Zato hočejo promet vzdrževati tako, da bodo potniki na Halerjevem bregu peš šli do vlaka, ki bode z nasprotne strani prihajal.

— **Iz Ptujja**. Novi okr. šol. svet se je že konstituiral. Razun zastopnikov učiteljstva in svečenstva sede v njem sami Ptujčani kakor dr. Fichtenau, Hutter, Ornič, Straschill in Steudte. Ni pa še gotovo, če bode ta okr. šol. svet dolgo na krmilu, ker bodo najbrž kmalu nove volitve in je upati, da bo zmaga tokrat na naši strani.

— **Ljutomer**. Namesto venca na grob pokojne gospe Karoline Sever darovale so narodne dame v sledečem navedene vsote v nakup obleke za revne učenke Franc Jožefove dekliske šole v Ljutomeru: 4 K: Micika dr. Chloupekova, Matilda dr. Grossmannova, Mina Ivančič-Den. 2 K: Kukovec Terezija, Lukman-Mihelič Terezija (Šoštanj), Postružnik Marija, veleč. g. župnik Peter Skuhala, Wessner Josipina, Zacherl Marija. 1 K: Babnik Marija, Čagran Fricika, Čeh Angela, Herzog Antonija, Huber Ana, Karba Angela, Karba Micika, Kocuvan Marija, Lebar Micika, Lentz Berta, Razlag Erna, Repič Marija, Robek Ana, Schneider Mimika, Seršen Marija, Škrlec Henrijeta, Vršič Terezinka. Skupaj 41 K.

— **Morilec svoje žene**, 30letni Franc Plohl, doma iz Gabernika pri Sv. Lovrencu v Slov. Gor., je bil dne 27. nov. pred mariborskim porotnim sodiščem obsojen v smrt na vislicah.

— **Slovenski graški akademiki za splošno in enako volilno pravico**. V torek 28. t. m. se je vršil dijaški manifestacijski shod za splošno in enako volilno pravico. Shod je sklical iur. Gosak

(Tabor), referiral je iur. Koderman (Tabor). Zastopana so bila tudi vsa nedijaška slovenska društva. Sprejela se je sledeča resolucija: Na shodu slovenskih graških visokošolcev zbrani graški Slovenci pozdravljajo z navdušenjem veliko gibanje, ki zahteva, da se upelje za vse avtonomne zastope splošna, direktna in tajna volilna pravica. Zbrani so prepričani, da vsi slovenski poslanci brez izjeme zastavijo svoje sile v to, da se zahteva pravične volilne reforme v najkrajšem času uresniči.

— **Kake razmere** vladajo na naših slavnih poštah, nam kaže sledeči slučaj. Dne 8. julija je bilo v Slov. Gradcu oddano pismo, ki je bilo naslovljeno v Maribor. Gotovo je bil slovenski naslov kriv, da je priromalo pismo v Maribor šele — dne 25. novembra. Niti polž ne bi rabil za to „grozno“ razdaljo 20 tednov; kaj takega je mogoče le pri izredni hitrosti naših pošt.

— **Pri občinski volitvi na Frankolovem** dne 23. novembra t. l., katere se je vdeležilo od 284 samo 30 volilcev in sicer iz III. razreda od 193 volilo 7; iz II. razreda od 62 volilo 11 in iz I. razreda od 29 glasovalo 12. Izvolili pa so se: Blaž Goršek, Valentin Gorenšek, Štefan Jakop starejši, Tomaž Medved, Vincenc Vrečko, Janez Potočnik, Janez Bezenšek, Janez Potnik, Štefan Jakop mlajši, Dominik Bezenšek, Franc Jošt za odbornike in Jožef Rečnik, Jernej Medved, Matija Bobik, Jernej Korošec za namestnike. Volitev se je vršila popolnoma redno in mirno v navzočnosti g. dr. R. Schadek-a kot volilnega komisarja ter g. Dečman-a kot zapisnikarja c. kr. okr. glavarstva v Celju in se je zaključila ob 12. uri popoldne.

— **Bralno društvo v Velenju** priredi v sredo, dne 5. decembra 1905 Miklavžev večer v gostilni g. Jos. Skasa v Velenju. Začetek točno ob pol 8. uri zvečer. Po običajnem vspredu (nastop Miklavža z spremstvom, nagovor in obdaranje otrok) sledi prosta zabava, pri kateri sodelujejo tamburaši.

— **Škale**. Ob obilni udeležbi kmetov iz vseh sosesk obširne škalske fare se je vršil občni zbor kmetijske zadruge. Po pozdravu načelnika g. Jož. Kovača st. je predaval tajnik velenjskega bralnega društva obširno o položaju kmečkega stanu v Avstriji, o sredstvih za zboljšanje gmotnega stanja kmečkega stanu, posebno o namenih in koristih zadrug ter je podpiral svoja izvajanja z obširnim statističnim gradivom. Predavanju je navzoče občinstvo z zanimanjem sledilo in odobravalo predavanje ter želelo, da se priredi še več takih gospodarskih predavanj. Volil se je na to nov odbor, kateri je sprejel nalogo preštudirati gospodarski položaj cele šaleške doline in mora na zborovanju v sredi meseca januarja poročati, na kak način naj deluje zadruga. Sklenil se je tudi pristop k „Zadružni zvezi“ v Ljubljani. Odbor bode svoje poročilo o splošnem gospodarskem položaju cele šaleške doline priobčil v časnikih; da dobi jasno sliko o vseh strokah kmetijstva, se bode obrnil na razne umne kmetovalce v celi šaleški dolini, jih vabil na sestanke, kateri se bodo vršili v Škalah, Velenju in Šoštanju. Priporoča se gospodarsko delo v istem smislu tudi v drugih okrajih, da dobimo vpogled v naše gospodarske razmere in da se začne že vendar enkrat delati tudi na gospodarskem polju!

— **Pomotoma** smo poročali v predzadnji številki o občinskih volitvah v Velenju. Vršile so se v Škalah.

— **Iz Mozirja**. V našem, nekdanj narodnem trgu gre že vse narobe. Sedaj je dovoljena ločitev trga od okolice, t. j. toliko kakor, trg postane v nekaj letih popolnoma nemčurski. To se pa tudi mora zgoditi, saj niti najboljši narodnjaki, ki so še v Mozirju ali so bili vsaj tukaj rojeni, pa službujejo drugod, ne gledajo na razvitek in napredek narodnega življenja, niti na narodnostno mišljenje svojih potomcev ne mislijo — poročajo — Nemke — trde Nemke. — Mar ni dovolj pridnih, značajnih Slovencev? No, iz nekdanj narodnega Mozirja bo kmalu — „Rajh“! Kaj bi neki rekel stari Lipold?!

— **II. izkaz darov Savinjskemu Sokolu**: g. dr. Juro Hrašovec 5 K, g. Fran Peteh, Ljubno, 5 K, g. Martin Zidarn, veleposestnik, Šmartno, 2 K, Josip Zorko, Rečica, 2 K. — Vsem darovateljem srčna zahvala!

— **V Gornjem gradu** je smrtna kosa pokosila vrliga narodnjaka g. Jakoba Božiča, trgovca in posestnika. Blagi pokojnik je bil član vseh tržiških in okoliških društev, tako n. pr. odbornik „Savinjske podružnice Slov. planin. društva“, „Požarne brambe“, blagajnik „Pevskega društva“ in „Čitalnice“ itd. Več let bil je tudi načelnik trgovske zadruge. Priljubljen je bil v vseh krogih radi svoje prijaznosti in šaljivosti. Blagemu pokojniku večni mir, rodbini njegovi pa naše iskreno sožalje na prebitki izgubi!

— **Iz Trbovelj**. V torek, dne 28. novembra t. l. se je vršil velikanski obhod trboveljskega, hrastniškega in zagorskega delavstva, demonstrirajoč za splošno in enako volilno pravico. Kaj takega še niso videli Trbovlje. Smelo trdimo, da je bilo zbranih delavcev do 4000 in 300 delavk s svojo rdečo zastavo. Na čelu spreveda, ki se je pomikal od Vod v Trbovlje in nazaj, so igrale tri godbe.

Pred restavracijo je govoril velikanski množici soc. dem. Linhart. Njegov govor je bil sprejet z nepopisnim navdušenjem. „Pazniško in delavsko društvo“ se je odlikovalo sosebno s slovenskimi trakovi na suknjah, kar z veseljem in s ponosom konstatujemo. Ves rudokop je počival. Prodajalne in obrti so bile ves dan zaprte. Trbovlje so bile v praznične obleki. Mir se ni kalil; za red je skrbelo 100 rediteljev-delavcev. V nedeljo se namerava prirediti zopet velikanski shod, na katerem se bode pretresoval Gaučev govor v drž. zboru. Ljudstvo je zelo nezadovoljno in postaja razburjeno.

— **Savinjski Sokol**. Deputacija Savinjskega Sokola obišče v nedeljo dne 3. decembra t. l. Gornji grad in se ustavi v gostilni g. Mikuš-a. Opozarjamo tem potom vse gornjegrajske rodoljube in prijatelje slov. Sokolstva, kakor tudi gornjegrajsko okolico, da se udeležijo v mnogobrojnem številu, ker bodo zvedeli o namenu in stanju našega društva, ki se želi razširiti tudi do gornjega korca Savinjske doline. Deputacija ima namen nabirati podporne in izvršujoče ude, — zato — le vsi sigurno v nedeljo v Gornji grad, da stopite pod naš prapor, da delate z nami in se borite za naše ideje. Že ob priliki slavnosti, ki se je vršila 6. avgusta v Gornjem gradu, smo opazili navdušenje pri mladih in starih za naše društvo, zato upamo, da naš pohod ne bo zastoj, pač pa se nam bogato poplača. Obiskali bi prijazen trg Gornji grad že preje, a ni nam dopuščal čas. Tudi narodnjake iz Bočne, Šmartnega, Sv. Franciška, Ljubnega, Nove Štiffe itd. vabimo najuljudneje, ker nam ni možno obiskati posameznih krajev. Ker se vrši 17. decembra t. l. II. redni občni zbor, je toraj zadnji čas in naj ne izostane nikdo, ki želi biti naš. Na veselo svidenje! Nazdar!

— **Rajhenburg**. Danes je tu umrl velecejenjeni gospod nadučitelj Ivan Matko v 52. letu svoje starosti. Tu je bila prva in edina njegova služba. Služil je v Rajhenburgu 32 let. Ob 30letnici njegovega službovanja ga je trg Rajhenburg izvolil svojim častnim občanom. Pokojnik je bil blag mož, vester in službi, prijazen proti vsakemu in pravi oče svojim učiteljem. Pogreb bode v soboto ob 10. uri popoldne. Lahka mu zemljica.

— **Čujmo — čujmo** — že v Gradcu imajo strah pred prodiranjem Slovencev. Kakor da je res že „Hanibal ante portas“ — priredi „nemško narodno društvo“ v torek, dne 5. t. m. v Gradcu v Anških dvorinah „veliko zborovanje“, katerega glavni namen je „pogovor o prodiranju Slovencev“. Vidimo že naše Pragermane, kako jim lezejo mravljinici po životu, ko jim kak nemški „junak“ — la Ornič slika v „groznih“ potezah slovensko pošast!

— **„Pevsko in glasbeno društvo v Gorici“** priredi v nedeljo, dne 4. decembra 1905, ob pol 9. uri zvečer VII. koncert s sodelovanjem vojaškega orkestra c. kr. pešpolka št. 47. v dvorani „Trgovskega doma“.

— **I. vinski sejem v Črnomlju**. Povodom I. vinskega sejma v Črnomlju bode v nedeljo, dne 3. dec. t. l., ob 10. uri popoldne predaval c. kr. vinarski nadzornik g. B. Skalicky „o umnem kletarstvu“ in o pomenu vinskih sejmov.

— **Operna pevka**, Hrvatica Mira Korošec, je nastavljena na dvorni operi v Monakovem. Tako daje tudi Hrvatska svoje umetnike tujini, ker doma ne najdejo kruha. Baš kakor pri nas.

— **Velikanska**, impozantna in svečana je bila dne 28. t. m. manifestacija delavstva na Dunaju. 200.000 ljudi je napravilo izprevod po mestu. Šlo jih je po deset v eni vrsti. Vladal je vzoren in uprav sveti mir. V vrstah so nosili velike table, na katerih je bilo čitati: 9 plemičev voli 1 zastopnika, 26 kapitalistov voli 1 zastopnika, 400 meščanov voli 1 zastopnika, 12.300 kmetov voli 1 zastopnik, 70.000 delavcev voli 1 zastopnika.

— **Japonske izgube v vojni**. Japonski armadni zdravstveni oddelek poroča, da je bilo v rusko-japonski vojski na japonski strani 218.429 mrtvih in ranjenih ter 221.136 bolnih.

— **Na dunajskem vseučilišču** se zopet ponavljajo od strani nemškonacionalnega dijaštva pusti izgredi proti rektorju Phillipovichu.

— **Shod zaupnikov** katoliško-narodne stranke na Kranjskem dne 27. nov. je sklenil, da se imenuje stranka odslej slovenska ljudska stranka. Njenim načelnikom je voljen dr. Ivan Šusteršič.

— **Bolgari včakajo visoko starost**. Zdravstveno ravnateljstvo v ministerstvu notranjih notranjih stvari in Sofiji je izdalo izkaz, iz katerega je razvidno, da živi v Bolgarski, ki ima 4 milijone prebivalstva, 430 starcev v dobi od 100 do 110 let. Omenjeno ravnateljstvo je konstatiralo, da imajo ti stari ljudje zahvaliti svoje dolgo življenje zdravim zobem in dobrim prebavnim organom.

— **Za državnega poslanca za Trst** je bil pri dopolnilni volitvi izvoljen magistratni uradnik dr. Pitacco.

— **Kristijanija**, prestolnica Norveške je bila še pred sto leti malo neznatno mesto, ki je imelo komaj 11.000 prebivalcev, danes jih ima

200.000. Mesto je utemeljil danski kralj Kristijan IV. v prvi polovici 17. stoletja ter mu dal svoje ime. Kristijanija leži na severnem koncu Kristijanija-Fjorda, na vznožju nizkih gričev. Kristijanija se je tako povzdignila, odkar se je l. 1814. združila z Švedsko, zlasti so za mesto mnogo storili štirje kralji iz vladarske hiše Bernadotte.

Društveno gibanje.

— **Nova Štifta pri Gornjem gradu.** Ker učiteljsko društvo radi pregrtega vremena ni moglo zborovati. dne 19. novembra; bode gotovo zborovalo pri Sv. Frančišku dne 7. decembra t. l. ob 11. uri. Radi kosila se je gotovo javiti par dni poprej pri ondotnem g. nadučitelju. Posebno radi volitev in drugih reči pričakujemo polnoštevne udeležbe.

— **Čitalnica v Slov. Bistrici** priredi prihodnji torek Miklavžev večer; slovenski roditelji iz mesta in okolice, pripeljite svojo deco v „Narodni dom“!

— **Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo** zboruje dne 8. grudnia t. l. ob 1 uri popoldne v Šmarji. Glavna točka sporeda: Razgovor o novem šolskem in učnem redu.

— **Bralno in pevsko društvo „Maribor“** priredi svoj „Miklavžev večer“ v nedeljo, dne 3. grudnia 1905 ob pol 8. uri zvečer v veliki dvorani „Narodnega doma“.

— **„Športno društvo Maribor“** ima svoj letošnji redni občni zbor v sredo, dne 6. grudnia 1905 ob 9. uri zvečer v gostilni mariborskega „Nar. doma“ po običajnem, na društveni deski naznanjenem dnevnem redu.

— **Ormoško učiteljsko društvo** zboruje v četrtek, 7. decembra t. l. v ormoški slovenski šoli. Začetek ob pol 11. uri dopoldne. — Razen običajnih točk je na dnevnem redu: a) Poročilo o letošnji deželni konferenci. b) Poročilo o zborovanju „Lehrerbunda“. c) Želje in nasveti, tičeči se izpeljalnih odlokov k novemu šolskemu in učnemu redu.

— **Vabilo.** „Učit. društvo za ptujski okraj“ zboruje v četrtek, dne 7. decembra t. l. ob 10. uri dopoldne v okoliški šoli. Z naslednjim dnevnim redom: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Poročilo delegatov: a) O VII. deželni učit. skupščini b) o „Zavezi“ c) o „Lehrerbundu“. 4. Nasveti. K prav obilni udeležbi vabi J. Kopic, preds.

— **Akad. tehn. društvo „Triglav“** priredi dne 2. decembra 1905, povodom tridesetletnice svojega obstoja slavnostno zborovanje s petjem in glasbenimi točkami. Prijatelji in dobrotniki društva dobro došli! Prostor: Hotel „Stadt Neugraz“. Čas: 8. uri zvečer.

— **Akad. tehn. društvo „Tabor“ v Gradcu** priredi v sredo 6. grudnia t. l. ob 8. uri zvečer v „Steinfeldski dvorani“ Prešernov večer s sledečim vspešnim: Funtek: „Slava Prešernu“, za možki zbor uglasbil A. Nedved. A. Phil. P. Grošelj predava o Prešernu. B. I. Stritar: „Na Prešernovem domu“, za možki zbor, čveterospev, tenor- in bariton solo s spremljevanjem klavirja uglasbil dr. B. Ipavic. 2. Prešeren: „Ukazi“, za tenor solo s spremljanjem klavirja uglasbil Fr. S. Vilhar. 3. Prešeren: „Strunam“, za možki zbor uglasbil D. Jenko. 4. Prešeren: „Kam“, za bariton-solo s spremljanjem klavirja uglasbil F. S. Vilhar. 5. Prešeren: „Mornar“, za možki zbor in bariton-solo uglasbil A. Leban. 6. Prešeren: „Soldaška“, za možki zbor uglasbil K. Mašek. C. Prosta zabava. Vstopnina za osebo 1 K, v predprodaji 80 vin. K obilni udeležbi vabi odbor.

— **Slovensko akad. društvo „Slovenija“ na Dunaju** priredi dne 2. grudnia t. l. ob 8. uri zvečer svoj III. redni občni zbor z običajnim sporedom. Lokal: restavracija „zum grünen Tor“, VIII. Lerchenfelderstrasse 14. — Slovanski gostje dobrodošli.

Dopisi.

Spodnja Poljskava. Že zadnjič smo poročali, da pred par leti še nismo poznali medsebojnega nasprotstva. Živeli smo s Pragerčani v složnosti, nismo se zmenili, če je bil ta ali oni slovenskega ali nemškega mišljenja.

A prišel je človek, ki je zasejal med nami sovraštvo, ki nam je vsilil narodni boj. Najprvo nas je začel izzivati z nemško šolo, da bi tem ložje slepil slovenske starše; sklenil je, kakor smo izvedeli, s svojimi privrženci napraviti otrokom božičnico, češ, to damo mi, kaj dobite pa na slovenski šoli? Obžalovati moramo, da grejo celo naši vaščani temu človeku na roko. Ostrmeli smo, ko smo videli pri otvoritvi šole našega župana, kateri je s tem pokazal, da se strinja z njihovimi načeli. Zato ne dvomimo, da bo on prvi, ki bo glasoval za vzdrževanje nemške šole. Tako dela on, da čim prej povzdigne Pragersko v nemški raj. Njegova ideja je, da postane Pragersko samostojno, da se razpelje iz njegove tovarne po celem Pragerskem električna razsvetljava in se podpirajo le strogo nemško misleči obrtniki. A naši posili-Nemci mu slepo verjamejo in grejo na njegove limance.

Vaščani iz Spodnje Poljskave, svetujemo vam, bodite edini, pokažite Pragerčanom hrbet sedaj, ko je še čas, da se ognete pretečemu poginu. Ne pustite, da bi vas Pragerčani tako sramotno uničili.

Sramovati bi se morali pred javnostjo, ko bi izvedel svet, kako nas peščica Nemcev izrablja. (Op. uredn.: Pototšniggu svetujemo, naj ne bo v pogovoru s svojimi „komilitoni“ preglašen, ker imajo tudi stene nšesa. Kako bi sicer mi mogli slišati, da se je izrazil: najprvo sezidamo nemško šolo, Spodnje Poljskavlani naj plačajo, potem bomo napravili Pragersko za samostojno občino! — Kateri Spodnje Poljskavljan je tako slep, da ne vidi umazanih namenov pragerskih renegatov, ta ni izdal samo svojega naroda, ta izdal svojo občino in nje napredek ter blagostanje!!)

Iz Ljutomera. Neštetokrat se je že naglašalo, naj bi se naše slovensko ljudstvo otreslo one nas ponižajoče strahopetnosti in preobile ponižnosti nasproti tukajšnjemu oholemu nemškemu uradništvu, ki misli, da je v prvi vrsti med nami Slovenci zato nameščeno in z našimi žaljivimi kronami plačano, da nas prezira, zaničuje in nam dela krivico. Tako dela več ali manj nemško uradništvo povsod, a nikjer menda tako očito kakor v Ljutomeru in okolici. Če prideš po poslilih v trg, srečaš že v jutru dva jezdec, „hoch zu Ross“ na svojih, od vojakov izmuštranih šepavih kljunetih, in gledata zaničljivo nizdol na nas slovenske pare. No pa da bi ostalo samo pri njih zaničljivih pogledih! Ampak kakor so turški janičarji ubogemu slovenskemu oratarju nekaznjeno gazili polja in livade, tako brezobzirno si upajo ti kavalirji naganjati svoja kljuseta po zemljiščih okoliških kmetov. Letošnji jesen, ko lije deževje dan na dan že skozi 2 meseca, in je zemlja tako prepohana, da se živali, hodeči po travnikih, noge čez gležen vdirajo, se pomišlja kmet spustiti svoje govedo, še manj pa konje na tak travnik na pašo, vedoč, da če se zgazi in v globokih stopajih nabrana voda zmrzne, se s tem hudo oškodujejo travniške korenine. To gotovo tudi naš okrajni sodnik Doksat ve, pa kaj njemu mar kvara, on misli: saj si ne upa nikdo njemu — sodniku — prepovedati jezdariti križem čez polja, ali ga pa celo zato na odgovor poklicati.

On, oziroma njegovo kljuse, tepta že nekaj let obdelano zemljo naših kmetov; že pred letom dni se je nek Čvenar s člankom v „Domovini“ zavaroval proti takemu nasilstvu. Tudi v „Slov. Štajercu“ se je lani neki Malonedelčan zgražal nad tem, da si upa ta Ljutomerški sodnik jezdit križem čez tamošnje močvirnate travnike. Pa v dokaz, kako malo se zmenijo taki oholeži za naše opomine, je gospod Doxat, h kateremu se zatekamo v naših pravnih zadevah z neizrečenim „zaupanjem“, dne 21. novembra popoldne ponosno dirjal čez globoko premočen travnik nekega okoličana in tržana. Ko pa prijaše nenadoma v neposredno bližino dveh se tam nahajajočih hlapcev, se temu visokemu gospodu vendar zasveti v itak že „razsvetljeni“ glavi (ker ga svetnika nazivljajo), da je kaznjivo, kar počenja; zato se obrne na enega teh hlapcev z vprašanjem, čegav je ta svet, po katerem kvar dela, in ko to zve, se v mogočnih skokih oddalji rekoč: „Ne zameri, bom ti nekoč v nedeljo šnopsa kupil“.

On kot sodnik bi moral vedeti, da mu hlapec za ta prestop ne more odveze dati, ampak kvečjemu gospodar sam.

Zagotovo pa oholeža, da ga bo ta ježa po tujem svetu tokrat več stala, kot „nekoliko šnopsa“. Videti hočemo vendar enkrat ali veljajo zanj istotako postave, kot za nas druge!!

Politični pregled.

— **Štajerski deželni zbor.** 20. novembra. Posl. Hofmann poroča v imenu finančnega odseka, da se zviša plača sekundarnim zdravnikom v bolnišnici v Gradcu. — Predlog finančnega odseka, da se odkloni podpora celjski dijaški kuhinji, se sprejme. — Predlog posl. Hofmana, da se zviša subvencija vdovam in sirotam po ljudskošolskih učitel ih, se odkloni. — Savinjski podružnici slov. plan. društva se dovoli za zgradbo pota čez kamniško sedlo 500 K in slov. zgodovinskemu društvu za Sp. Štajersko 400 K podpore. — Prošnja slovenjebistriškega okr. zastopa, da se uvrsti slovenjebistriška Kolodvorska cesta med ceste I. razreda, se izroči dež. odboru. — Sprejme se spremenjeni lovski zakon, kakor je vlada spremembo zahtevala. — Dež. namestnik odgovarja na vprašanje posl. Vošnjaka, ali vlada misli skoraj potrditi pravila obrtno-nadaljevalne šole v Šoštanju v tem smislu, da so pravila provizorično že potrjena. — Sprejme se predlog posl. Reitterja, naj stopi dež. odbor v dogovor z občino radgonsko v zadevi spremembe meščanske šole istotam v nižjo gimnazijo. — 21. novembra. Posl. Lenko utemeljuje svoj predlog za ustanovitev dež. bolnišnice v Slov. Bistrici. — Posl. Wastian stavi predlog glede moškega učiteljišča v Mariboru, v katerem prav oholo napada vodstvo zavoda. — Vrši se debata o proračunu. — Politični odsek vloži predlog, da se dež. zbor štaj. strinja s spremembo volilnega reda na podlagi splošne in enake volilne pravice, a pod pogojem, da se ozira na kulturne in gospodarske razlike posameznih delov

države in na posebne narodnostne razmere. — Predlog se sprejme. — Proti prvemu delu predloga glasuje veleposestvo, proti drugemu delu Slovenci. — Vrši se debata o ustanovitvi 2 novih deželnih hiralnic. — Sprejme se predlog, da se dovoli za leto 1906 za streljanje proti toči ista podpora kakor l. 1905. — 22. nov. Namestnik odgovarja na interpelacijo dr. Dečka v zadevi izplačanja državnega doneska za zidanje ceste Ljubno-Luča, da je namestništvo storilo pri ministrstvu potrebne korake. — Nadaljuje se debata o proračunu, v katero poseže tudi dr. Ploj. — Dr. Ploj poroča v imenu kombiniranega finančnega in občinskega odseka o ustanovitvi dveh novih hiralnic in sprejme se tozadevni predlog. — 23. nov. Namestnik odgovarja na interp. dr. Hrašovca v zadevi nepostavnega anuliranja občinskih volitev ter izjavi, da oblasti ravnajo vedno po zakonu. — 25. nov. Namestnik odgovarja na interpelacijo dr. Hrašovca v zadevi razobešanja slovenskih ter nemških zastav na ljudskih šolah na Spodnjem Štajerskem. Trdil je neresnice, za katere je zaslužil pošteno brco. Trdil je namreč, da se na nemških šolah le redko, ali skoro nikdar ne razobešajo nemške zastave, nasprotno pa na slovenskih vedno. Tako se „informirajo“ naši — namestniki!! — Dalje odgovarja namestnik na interpelacijo dr. Dečka v zadevi nedostatkov na progi Celje-Velenje, ter zagotavlja, da se odstranijo. — Odkloni se predlog dr. Ploja, naj deželni zbor naroči deželnemu odboru, da ta proučuje spremembo deželnega volilnega reda z ozirom na uvedbo splošne volilne pravice za državni zbor ter v prihodnjem zasedanju sporoča. — Odkloni se predlog dr. Jurtela, naj se spremeni občinski volilni red. — Ob 5. uri zvečer se zasedanje zaključuje.

— **Državni zbor.** 28. novembra. Predsednik Vetter govori posmrtnico umrlim poslancem. Zaprisežejo novi poslanci. Proti izvolitvi posl. Seifritza je došel protest. — Vlada je predložila več zakonskih načrtov; finančni minister je predložil proračunski provizorij za dobo od 1. jan. do 30. junija 1906, trgovin. min. zakonski načrt za provizorne ureditve trgovinske in prometne zveze z Italijo, brambovski minister zahteva rekrutni kontingent. — Govori min. preds. Gautsch najprej o razmerju z Ogrsko, povdarja, da se zadeva mora konečno rešiti. Nato govori o volilni reformi; izjavlja, da vlada ni potrebovala nobene priganjanja, ampak da se sama zaveda svojih dolžnosti. Glavne misli iz Gautschevega govora podajamo v današnjem uvodniku. — O vladni izjavi se je vršila debata. Govoril je poslanec Sternberg, ki je hudo prijel Gautscha. — Dr. Šusteršič interpelira, zakaj se je delavstvu tobačne tovarne v Ljubljani prepovedalo demonstrirati za volilno pravico. — 30. nov. Nadaljuje se debata o ministrov izjavi. — Dr. Sylvester se izreka za splošno in enako volilno pravico, razpravlja o razmerju z Ogrsko, zahteva ločitev od Ogrske. — Nato je govoril novi poslanec, soc. demokrat dr. Adler, ki je govoril 2 uri in je napadal Nemce radi njih stališča napram volilni pravici. — Posl. Kramar se izreka za splošno volilno pravico. — Prihodnja seja danes, v petek.

— **Vstaja na Ruskem** zavzema neverjetne dimenzije, V Sebastopolju so se vstasi polastili ladijevja in tri severne utrdbe mesta. Z ladij so začeli streljati na mesto. Prišlo je do hudega boja med vstasi in admiralom Čukninom, ki je branil mesto. Konečno se je vodja vstasev Šmid moral udati, ko so se mu od 10 ladij 3 potopile in so bile tudi druge poškodovane. Tudi vstase v mestu so med tem premagali carski polki. Admiral Čuknin je brzojavil carju: „Jaz sem gospodar v Sebastopolju“. Polovica Sebastopola je razrušena.

— **Ministrstvo Balfour** na Angleškem odstopi najbrž koncem tega tedna, ker je njegovo stališče jako omajano. — **Kronanje novega norveškega kralja, Hakona VII.,** se namerava vršiti, dne 17. maja 1906. Udeleži se ga najbrže tudi angleška kraljeva dvojica. — **Združeno brodovje** velevalisti je zasedlo otok Mitilene ter tamošnji carinski urad. Sultan je izjavil, da se uda. — **Skupni ministrski svet** se je posvetoval minolo soboto. Zahteve vojnega ministrstva, da se mu za leto 1906 zviša kredit, so se odklonile. Pomembno je, da se je v tej seji doseglo privoljenje Ogrske, da se zveže Avstrija z direktno železniško zvezo z Dalmacijo. Železnica, kateri je ogrski ministrski predsednik že pritril, bo peljala od Novega mesta preko Ogulina dalje proti Zadru.

— **Današnji številki** je priložena brošurica: Gnojenje in obdelovanje travnikov in deteljišč. Izdalo društvo tvornic za Thomasov fosfat v Berolinn SW. Hafenplatz 4.

— **Današnji številki** je priložena brošurica: Gnojenje in obdelovanje travnikov in deteljišč. Izdalo društvo tvornic za Thomasov fosfat v Berolinn SW. Hafenplatz 4.

— **Današnji številki** je priložena brošurica: Gnojenje in obdelovanje travnikov in deteljišč. Izdalo društvo tvornic za Thomasov fosfat v Berolinn SW. Hafenplatz 4.

— **Današnji številki** je priložena brošurica: Gnojenje in obdelovanje travnikov in deteljišč. Izdalo društvo tvornic za Thomasov fosfat v Berolinn SW. Hafenplatz 4.

— **Današnji številki** je priložena brošurica: Gnojenje in obdelovanje travnikov in deteljišč. Izdalo društvo tvornic za Thomasov fosfat v Berolinn SW. Hafenplatz 4.

— **Današnji številki** je priložena brošurica: Gnojenje in obdelovanje travnikov in deteljišč. Izdalo društvo tvornic za Thomasov fosfat v Berolinn SW. Hafenplatz 4.

— **Današnji številki** je priložena brošurica: Gnojenje in obdelovanje travnikov in deteljišč. Izdalo društvo tvornic za Thomasov fosfat v Berolinn SW. Hafenplatz 4.

— **Današnji številki** je priložena brošurica: Gnojenje in obdelovanje travnikov in deteljišč. Izdalo društvo tvornic za Thomasov fosfat v Berolinn SW. Hafenplatz 4.

— **Današnji številki** je priložena brošurica: Gnojenje in obdelovanje travnikov in deteljišč. Izdalo društvo tvornic za Thomasov fosfat v Berolinn SW. Hafenplatz 4.

— **Današnji številki** je priložena brošurica: Gnojenje in obdelovanje travnikov in deteljišč. Izdalo društvo tvornic za Thomasov fosfat v Berolinn SW. Hafenplatz 4.

— **Današnji številki** je priložena brošurica: Gnojenje in obdelovanje travnikov in deteljišč. Izdalo društvo tvornic za Thomasov fosfat v Berolinn SW. Hafenplatz 4.

— **Današnji številki** je priložena brošurica: Gnojenje in obdelovanje travnikov in deteljišč. Izdalo društvo tvornic za Thomasov fosfat v Berolinn SW. Hafenplatz 4.

Razpis.

Stavbeni odbor za zgradbo nove župnijske cerkve na Teharjih oddaja konkurenčnim potom gradbo nove farne cerkve na Teharjih po od oblastij potrjenih načrtih in sicer za:

A. Zemeljsko delo . . .	314 K 32 v
B. Zidarsko delo . . .	71889 „ 98 „
C. Tesarsko delo . . .	5006 „ 92 „
D. Kleparsko delo . . .	1540 „ 40 „
E. Streharsko delo . . .	4826 „ 03 „
F. Mizarsko delo . . .	2194 „ — „
G. Kamnoseško delo . . .	5320 „ 35 „
H. Razno in dobavo . . .	6221 „ 66 „
I. Les za odrē in nadz. . .	4167 „ 68 „
K. Poprava kap. sv. L. . .	1000 „ — „
Skupaj . . .	102475 K 34 v

Ponudbe se vlagajo zapečatenе pri „stavbenem odboru za zgradbo nove župnijske cerkve na Teharjih“ do ekskluzivno 1. prosinca 1906. Natančni proračun, načrti kakor tudi splošni in posebni stavbeni in ponudbeni pogoji so na razpolago v dvorani nove kaplanije. Vsak oferent mora položiti 10% ponudbene vsote kot varščino. (596) 3—1

Janez Čemažar
načelnik stavbenega odbora.

V najem se da

enonadstropna stara šola pri Sv. Duhu v gornje-radgonskem okraju. V pritličju so 3 sobe za stanovanje ali kako bodi obrt, dve obokani kleti, kuhinja z štedilno pečjo in kamrica za hrambo. V nadstropju dve veliki, poprej šolski sobi in ena soba za stanovanje. Oglasiti se treba pri načelnistvu krajnega šol. sveta. (602) 2—1

Ivan Vuk, načelnik.

(598) 4—3 **Sprejem izvežbanega**

sadjerejca in vinogradarja

ki ume cepiti tudi ameriške trte in koji se na splošno dobro razume v vinogradarstvu ki je zmožen opravljati sam vsa dela, to je ki bi vsa dela, ki so potrebna pri sadjereji in vinarstvu sam opravljal. Prednost imajo neoženjeni in oni, koji so prosti vojaščine. Pogodba: plača s stanovanjem in hrano. Ponudbe naj se pošiljajo na naslov

MATE KUNDIĆ, Opatija.

Koledar za KMETOVALCA

spisal državni mlekarški nadzornik

J. LEGVART.

(603) 4—1

Prepotrebni ročni zapisnik za slov. kmet. podružnice, posestnike, trgovce, mlekarje itd. Najlepšo novoletno ali božično darilo za združnike, kmečke sinove etc.

VSEBINA:

Koledar za l. 1906.	Sadjereja.
Pošne določbe.	Živnozdravništvo
Živinoreja.	Velike postav-
Mlekarstvo.	Zapisnik za knjigovodstvo.
Vinoreja.	Zapisnik za beleške.
Kletarstvo.	

Cena močno v platno vezane knjižice z žepnicama 1 K 80 v, s pošto 2 K.

Pri naročilu od 10 komadov višje se razpošilja **poštne prosto**, na kar opozarjam posebno **kmet. podružnice**.

Naroči se pri založništvu.

IV. BONAČ v Ljubljani.

ZAHVALA.

Za tolažbo in mnogobrojne dokaze srčnega sočutja p vodom dolgoletne bolezni in ob smrti mojega predragoga sporoga

Mihael-a Plevnik-a

nadalje za mnogoštevilno spremstvo k večnemu počitku, posebno pa še domačemu g. župniku za presrčen govor ob gomili, sl. veteranskemu in ognjegasnemu društvu za prelepe vence izrekam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem najiskrenejšo zahvalo.

VOJNIK, dne 29. nov. 1905.

(605) 1

Žalujoča žena.

Iščem prodajalko

za malo trgovino z mešanim blagom v **Judendorfu** pri **Ljubnem** (Leoben), ki je zmožna trgovino samostojno voditi, govori slovensko in nemško ter s strankami dobro občeje.

Vpraša se pri

(606) 2—1

ANTONU RINHOFFER, trgovcu
Ljubno (Leoben) Zg. Štajersko.

Prvi pogoj

za zdrav život je prava hrana. Te dajejo v obilni meri meri okusne testenine **Žnideršič & Valenčič-a**

(516) 20-8

Suhe gobe, mališno štupo, orehe laneno seme, oves, pšenico, ječmen, rž, krompir, fižol, lečo, proso, kumino, seme od sončnic, kamelice, konoplje, deteljno seme, sploh vse deželne pridelke kupuje (42) 50-47

Ant. Kolenc, trgovec v Celju
Narodni dom.

Slavnemu občinstvu pa priporoča svojo **bogato zalogo vedno svežega špecerijskega blaga** na debelo in drobno, kakor tudi **pristno domače vino** v sodih od 56 ltr. naprej **vse po najnižji ceni.**

Svoji k svojim!



Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem
se priporoča v izdelovanje

vsakovrstnih pušk

za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje samokresnice, sprejema vsakovrstna popravila ter jih točno in dobro izvršuje. — Vse puške so na c. kr. preskuševalnici in od mene preskušene. — Slovenske ali nemške cenike na zahtevanje (255) zastonj in poštne prosto. 50—27

Kupujte narodni kolek!

SVOJI K SVOJIM!

Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba na edino hrvatsko vavarovalno zadrugo

„CROATIA“

pod pokroviteljstvom kralj. glavnega mesta **Zagreba.**

Ista zavaruje na **Štajerskem, Kranjskem in Koroškem** vse premičnine, živino in pridelke proti ognju po najnižjih cenah.

Vsa pojasnila daje: Podružnica „**Kroatia**“ v **Trstu.** (239) 26-15

Zastopniki se iščejo po večjih krajih Kranjske, Štajerske in Koroške.

Cunard Line.

Najboljša in najcenejša, zelo pripravna vožnja v

AMERIKO!

Vsaki 14 dni vozijo

Trst-New-York

(501) 8

parniki z dvema vijaki in brezžičnim brzojavom opremljeni,

10.000 ton noseči.

Pojasnila in vozni listi se dobijo pri zastopniku

ANDREJ ODLASEK, Ljubljana, Šlomšekove ulice 25

Bližnji odhodi parnikov iz Trsta: **PANNONIA** 20. novembra 1905. **CARPATIA** 11. decembra 1905. **SLAVONIA** 1. januarja 1906.



Priprave za valjanje perila (valjarje), - - pralne stroje, stroje za izžemanje, omare za led najboljšje konstrukcije daje
tvrdka

S. Berger

Dunaj, I. Wipplingerstrasse 29.

Ilustrovani ceniki zastonj in poštne prosto

Razpis

službe distriktnega zdravnika v Gornjemgradu s skupnimi stalnimi letnimi dohodki **1270 K.**

Prosilci za to službo pošljejo naj svoje prošnje podpisane odboru do 15. prosinca 1906 ter v njih dokažejo svojo starost, najmanj dveletno zdravniško prakso oziroma opravičenje do iste, avstrijsko državljanstvo, neomadeževanost, dosedanje službovanje ter znanje slovenskega jezika.

Zdravstveni distriktni odbor

v Gornjemgradu, dne 30. listopada 1905.

(604) 1

Trgovina s papirjem, pisalnim
in risalnimi potrebščinami

prodaja c. kr. šolskih knjig in igralnih kart

ZVEZDA TRGOVINA

prej D. HRIBAR

Rotovška ulica 2 **CELJE** Rotovška ulica 2
priporoča

kancelijski, konceptni, pismeni, doku-
mentni, ministrski, ovitni in barvani papir.

Novosti:

Studenčni kataster, dnevnik
občinskega zaklada, dnevnik
ubožnega zaklada } za občine
Dopisnice za naznanila izostanka vojaških
prememb

Izpisek iz zemljiške knjige } za odvetnike
a) posestni list } in notarje
b) bremski list

Dopisnice, poštne spremnice,
nakaznice, zalepke, spremnice
s povzetjem, menice, čeki
in poštne položnice za c. kr.
poštne hranilnice } veljavno samo
za naučne
namene
Razdelitev učne tvarine, apisal K. Marschitz

Temni lak za prebarvanje šolskih tabel.

Tintni ekstrakt za napravo dobrega črnila.

Dnevniki za preparacije.

Rudeča barva za črtanje lesenih šolskih
tabel.

Okraski za rakve.

Strune za gosli, citre, kitare
in tamburice.

svinčniki kamenčki
peresa tablice
peresniki gobice
radirke črnilo

Trgovske knjige v vseh velikostih čr-
tane, z eno ali dvema
kolonomi, v papir.
platno, gradl. ali pol usnje vezane.

Odjemalne knjižice po raznih cenah.

Največja zaloga vseh tiskovin
za občinske urade, krajne šolske svete, učiteljstvo,
župnijske urade, okrajne zastope, užitijske zastope,
hranilnice, posojilnice, odvetnike, notarje in privatnike.

Lastna zaloga šolskih zvezkov in risank.

Papirnatate vreče vseh velikosti po originalnih to-
varniških cenah.

Stambilje pečatniki, vignete, (Siegelmarken)
za urade in privatnike izvršujejo
se v najkrajšem času

Svileni papir v vseh barvah.

Dopisnice umetne, pokrajinske in s cveticami
od napriprostejših do najfinejših iz-
peljave.

Molitveniki za birmo, vez v raznih barvah.

Albumi za slike, dopisnice in poezije.

Pismeni papir v kasetah in mapah.

Zavitki za urade v vseh velikostih.

Ceniki za tiskovine in pisarniške potreb-
ščine so brezplačno na razpolago.

Trgovci in preprodajalci imajo
izjemne cene.

Priznано dobro blago.

Solidna in točna postrežba.

Stanje hranilnih vlog: nad 20 milijonov K.

Rezervni zaklad: nad 700.000 K.



V lastni hiši
v Prešernovih
ulicah šte. 3

poprej na
Mestnem trgu
zraven rotovža

Mestna hranilnica ljubljanska

sprejema hranilne vloge **vsak delavnik** od **8. do 12. ure dopoldne** in od
3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje

po 4%

ter pripisuje nevzdignene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih
obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.
Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem
svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti
to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča, denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na **zemljišča po 4^{3/4}%** na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolжник
toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno **5%** izposojenega kapitala.
Na ta način se ves dolg poplača **v 62 in pol leta**. Ako pa želi dolжник poplačati
dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto **6%** izposojenega
kapitala. Dolžniku je na prosto dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posojuje se tudi na menice in na vrednostne papirje.

(264) 7-7

?

Kdor ima **hlode** (okrogelj les), jih lahko nemudoma proda po sledečih cenah:

Smrekove hlode 4 metre dolgosti in od 28 cm debelosti naprej, kubični čevlj.	30 krajcarjev.
Jelkove " 4 " " " " 28 " " " " " 28 " " " " "	" " " " "
Borove " 4 " " " " 28 " " " " " 26 " " " " "	" " " " "
Bukove " 4 " " " " 28 " " " " " 25 " " " " "	" " " " "
Hrastove hlode od 2 metra dolg. napr. in " 28 " " " " " 52 " " " " "	" " " " "
Hrastove frize (deščice) na kvadratni meter	98 " " " " "

vse postavljeno na kolodvor v Ljubljano.

Odpošiljatve in ponudbe nasloviti je na:

Parno žago in tovarno parketov v Ljubljani

Cesta na Rudolfovo železnico št. 47.

Pisarna: Šelenburgove ulice št. 6.

Original
SINGER
Nähmaschinen
Singer Co. Nähmaschinen Act. Ges.
Vsak šivalni stroj ima varstveno znamko.

Najprimernejša darila za godove,
birmo itd. so

Singerjevi
šivalni stroji

za domačo porabo in obrtne svrhe
vsake vrste.

Velika trpežnost in vzorna konstrukcija usposobljajo stroje do najvišje
tvornosti ter so vsakomur v uporabo.

Brezplačni pouk v šivanju in vseh načinih
modernega in umetnega vezanja

Singerjevi šivalni stroji so na največjih svetovnih razstavah
odlikovani z največjimi priznanji.

Singer Co. delniška družba šivalnih strojev

CELJE, Kolodvorska ulica šte. 8.

(152) - 70

Pod častno besedo resna ženitna ponudba.

32 l. sam. uradnik v jav. služ. sedaj s 4.000 K let. plače v glav. z večine nem. mestu neke prelope avstr. dežele želi se seznaniti tem potom s Slovanko v svrhu ženitve. Ker se žali bože vsled kraj. razm. ne more vdeleževati slov. zabav itd. nima prilike, seznanjati se osebno; v bistvu je pa vseeno, na kakšen način se pošteno seznanjamo — včasih boljše tako nego na — plesišču. Želi zveze s 26 do 38 l. zdravo, ljub., blago gospodično ali vdovo- Slovanko s prim. izobrazbo i s prim. premoženjem v gotovini, premičninah ali nepremičninah, kar pa ni pogoj. Dotičnik se zelo zanima tudi za kmetijstvo. Ponudbe z zaprtem kuvertu z napisom „Srečna naklonjenost“ na upravištvo t. lista, ki mi jih potem dostavlja, do 1. decembra t. l. Pravo ime in slika za sedaj nepotrebno, sicer poželjeno. Diskrecija častna stvar. (601) 2-2

Pri prvovrstni avstrijski **zavarovalni družbi proti požaru in za življenje** najdejo 17-15

posredovalci

kot krajevni in okrajni zastopniki izplačujoči se postranski posel, kot glavni zastopniki in stalni **potovalci** pa dobro trajno službo. Ponudbe pod „15.305“ Gradec, poste restante.

Jožef Repič

mizarski mojster v Polzeli (Sav. dol.)

uljudno naznanjam prečistiti duhovščini in slav. občinstvu, da sem vsled mnogobrojnih naraščajočih naročil opremil svojo delavnico z **najnovjšimi stroji in električnim obratom**. Prevzamem vsa stavbena in pohištvena dela kakor tudi portale ter oprave za prodajalne itd., katera izdelujem solidno in po konkurenčnih cenah. 3-3

Sprejemem več spretnih mizarskih pomočnikov.

Še dobro ohranjen koles

v prego za enega ali dva konja **se takoj pod ugodno ceno proda**. Več se izve pri **Julij Schmidtu, trgovcu na Pilštanju**.

Prodajam iz proste roke svojo

hišo

v **Ljutomeru** pod zelo ugodnimi pogoji. Hiša je novo zidana, visoko pritličje, popolnoma suha, 4 sobe, 2 kuhinji z lepim prostanim dvoriščem in hlevi. Več pove lastnik

A. Mohorič
posestnik v Ljutomeru
Štajersko. (600) 3-2

104-15 (511/b)

Blagajnice varne pred ognjem in vlomom

prodaja v vseh velikostih najboljšo izdelane firma, ki obstoji že nad 30 let

S. Berger

Dunaj, I. Wipplingerstrasse 29.



Vzorci so v rabi in se lahko ogledajo v „Zvezi slov. posojilnic“ v Celju in pri mnogih drugih posojilnicah in hranilnicah v vseh slovenskih pokrajinah. ::::

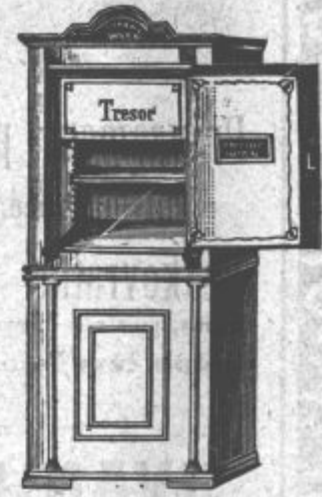
Kupim (595) 3-3
hmelj in seno
po dnevni ceni.
EM. KUKETZ, Žalec.

Šunka
s kožo po 1 gld., brez kosti 1 gld. 10 kr., pleča brez kosti 90 kr., slanina in suho meso po 80 kr., prešičevi in goveji jeziki 1 gld., glavina brez kosti 45 kr. kilo, Salame dunajske 80 kr., la Krakovske fine po 1 gld., iz šunke zelo priljubljene 1 gld. 20 kr., la ogrske trde 1 gld. 50 kr., fine ogrske 1 gld. 80 kr. kilo, velike kranjske fine klobase po 20 kr. — Slivovka, brinovec pravi 1 gld. 20 kr., 2. vrste po 1 gld., 3. vrste po 70 kr. liter, brinov cvet (Essenz) naradni, liter 2 gld. — Kisla repa kila 7 kr., od 50 kl. naprej; to pripoznamo dobro blago pošilja po povzetju od 5 kil naprej
JANKO EV. SIRC, prekajevalec in razpošiljalec živil v KRANJU.
(55) 11-11

Žužnoštajerska hranilnica v Celju
naznanja, da je **znižala obrestno mero od 1. pro-**
sinca 1905 pri zemljiških posojilih od pet na
štiri in tričetrt odstotke.
Za **občinska in korporacijska posojila** v okrajih Gornjigrad, Sevnica, Šoštanj, Smarje in Vransko pa od pet na
štiri in pol odstotke.
Obrestna mera za **hranilne vloge ostane** kot je bila dosedaj **4 1/2 %**.
(14) 48

Najugodnejši pogoji
za zavarovanje.
Edina
zavarovalna družba
ki ima slovenskega
Prva češka splošna delniška
družba za zavarovanje na življenje
popolnoma vplačana delniška glavica K 2.000.000.
glavnega zastopnika v Trstu
zavaruje na življenje in na dohodke — na vse načine
po zelo nizkih postavkih.
Natančnejša pojasnila daje
glavno zastopstvo za slovenske dežele v Trstu
ulica Torre Bianca št. 21 I. nadstropje
in njegova okrajna zastopstva v vseh mestih in večjih krajih.

Najboljše peči in štedilnike
vseh vrst, peči predpisane za **šole**, kakor trajno gorljive **irske** peči, priporoča
trgovina z železnino „Merkur“ **P. Majdič, Celje**
katera ima tudi samoprodajo **H. L. Lattermannovih** peči za **kurjavo z žaganjem**.
V zalogi so krasna **pečna okrilja** in **predpečniki**, razne novosti primerne za božična darila, kakor čajniki, brzo- in samovari, mizice za cvetlice, **drsalice** i. t. d.
Prodajam zanesljive, proti ognju in vlamu varne **blagajne** ceneje kakor bodisi katera hoče tovarna, — poljedeljske stroje vseh vrst — posebno **slamoreznice**.
Zaloga nepremočljivih **plaht za vozove in komate**.
Najboljše umetno gnojilo, Tomaževa žlindra in kajnit.



Zdravstveni hlačniki

„Patent Mach“ * se dobivajo à
40, 65, 80, 120, 135, svileni 150, 180, za dečke 25, 35, 50, 60, svileni 90
v naslednjih prodajalnah:

Braslovče, Peperko Tom.
Celje, Puttan N.
Dobrna, Strasser Paul.
Gotovlje, Malgaj Fr.
Gornji grad, J. Božić.
Hrastnik, Bauerheim P.
Loka, Jakša Ivan
Mozirje, Žuža Fr. (386) 44—17

Nova cerkev, Arlič Mih.
Polzela, Cizel Josip
Rečica, Konzumnno društvo.
Zibika, Založnik J.
Št. Jurij ob j. ž., Kavčič M.
Št. Jurij ob T., Rizman M.
Št. Peter, Korun Fr.
Šmarje, Štupica Fr.

Šmarje, Löschnik Jan.
Teharje, Wengust Fr.
Trnovlje, Fazarine A.
Vranako, Schwenner K.
Vojnik, Zotti Fran.
Žussem, Gajšek Flor.

Prodajalne v drugih krajih daje c. kr. izkl. pr. tovar. za hlačnike Fr. Mach, Brno.

PRIPOROČA
VIZITNICE
ZVEZNA TISKARNA

Češko posteljno perje



po nizki ceni. 5 kg novo, očičeno K 9.00, boljše K 12.—, belo, pavlomehko, očičeno K 18.—, K 24.—, snežnobelo, pavlomehko, očičeno K 30.—, K 36.—. Pošilja se franko po povzetju. Zamenja in vračilo proti povračilu portotroškov (587) 6—6 dovoljena.
Benedikt Sachsel, Lobes 347, p. Pilzno, Češko.

**KAVO, RIŽ, južno
sadje, poper, itd. in
OLJE vseh vrst pro-
daja na debelo le
trgovcem in industri-
jalnim podjetjem - - -**

J. PIPAN & COMP.

Trst, Via Commerciale št. 5.

(586) 22—3 X X X
Tvrška ustanovljena leta 1876.



Pozor! Čitaj!
Bolnemu zdravje!

(369) 20—18

Pozor! Čitaj!
Slabemu moč!

Pakraške kapljice in slavonska zel, to sta danes dve najpriljubljenejši ljudski zdravili med narodom, ker ta dva leka delujeta gotovo in z najboljšim uspehom ter sta si odprla pot na vse strani sveta.
Pakraške kapljice: Delujejo izvrstno pri vseh želodčnih in črevesnih boleznih ter odstranjujejo krče, boleti iz želodca, vetrove in čistijo kri, pospešujejo prebavo, zganjajo male in velike gliste, odstranjajo mrzlico in vse druge bolezni, ki vsled mrzlice nastajo. Zdravijo vse boleti na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo proti boleti maternice in madron: zato ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. — Naj vsakdo naroči in naslovi: **Peter Jurišić, lekarnar v Pakracu št. 105, Slavonija.** Denar se pošilja naprej ali s poštnim povzetjem.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 12 stekleničic (1 ducat) 5 K, 24 stekleničic (2 ducata) 8 K, 60 v, 36 stekleničic (3 ducati) 12 K 40 v, 48 stekleničic (4 ducati) 16 K, 60 stekleničic (5 ducatov) 18 K. Manj od 12 stekleničic se ne razpošilja.

Slavonska zel: Se rabi z vprav sijajnim in najboljšim uspehom proti sušici, proti zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, zamolklosti, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti bodanju, kataru in odstranjuje goste slane ter daluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsni in pljučnih bolečinah.

Cena je sledeča. (franko na vsako pošto): 2 originalni steklenici 3 K 40 v; 4 originalne steklenice 5 K 80 v; 6 originalnih steklenic 8 K 20 v. Manj od dveh steklenic se ne razpošilja. Prosim, da se naročuje naravnost od mene pod naslovom:

P. JURIŠIĆ, lekarnar v Pakracu šte. 105, Slavonija.



Potnikom v Ameriko v prevdarek!!

Najstarejša tvrdka za špediranje potnikov
ZWILCHENBART

BASEL (Švica) Centralbahnplatz št. 9

sprejema potnike za linijo čez Pariz-Havre po najnižjih cenah; — vožnja na morju le 6 do 7 dni; odhod parobrodov redno vsako soboto. — Za večjo gotovost, da se potniki vkreajo, spremlja jih eden uradnikov do Havre. — Govori in piše se v vseh jezikih.

Kdor hoče potovati, naj se pismeno obrne zaupljivo na nas, in sprejel bode brezplačno najboljša pojasnila.

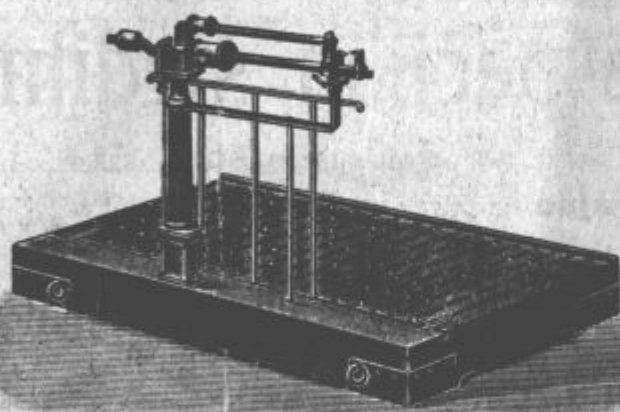
(449) 17—13

**PELINKOVAC
POKORNY**

Reg. varst. znamka
Tek zbujujoči in okusni
pelinov liker

!Od zdravnikov jako priporočan!
Dobiva se v tozadevnih
trgovinah, kavarnah itd.
Poskusni poštni zabojček á 2/3
ali 1/3 litra á K 5.80 franko.
Del. družba likerne tovarne, POKORNY
ZAGREB, ustan. 1862.

Zastopnik za Maribor in okolice
Ivan Dernošek v Mariboru.



Različne tehtnice.

Štedilna ognjišča,

Vsakovrstne vodovode,

Izdelujem nove ter popravljam
tudi stare, bodisi decimalke,
premostne ali sploh vsake vrste
tehtnice.

vsakovrstna, velika in najfinejša, kakor
tudi mala in prosta, izdelujem sam. Za
ista prevzamem tudi nabavo pečnic, kakor
tudi zidarska dela z jamstvom dobrega
izršila. — Štedilna ognjišča imam vedno v zalogi; po poslani meri se ista hitro izvrše.

bodisi iz studencev, vod-
njakov ali hidravličnimi
vidri, odkoder se voda lahko
poljubno napelje bodisi v

Prevzamem popolno napravo kopališč,

mostiče, železne cvetličnjake, verande, stopnice, ravne ali okrogle.

Vsakovrstne železne ograje

okna, primerna za vsako stavbo, osobito za tovarne, skladišča ali hleve, napeljavno strelodovod itd.

Sploh izvršujem vsa stavbinska in umetniška v mojo stroko spadajoča dela po tovarniških cenah.

Priporočam se za obilno naročbo

(154) 40—33

IVAN REBEK, stavbeni in umetni ključalničar

Poljska ulica št. 14. ♦ CELJE ♦ Poljska ulica št. 14.

